

DOMOLJUB

Izšla je vsak četrtek. Cena mu je
6 K na leto (za Namólo 6 K, za
Ameriko in druge tje države 7 K).
— Posamezne številke se prodajo
po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu
„Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva
ulica. Naročnina, reklamacije in in-
serati pa: Upravištvu „Domoljuba“,
— Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Stev. 8.

V Ljubljani, dne 21. februarja 1918.

Leto XXXI.

Cesar svojim narodom o miru.

Dunaj, 13. februarja. (K. u.) Cesar je
izdal sledeče lastnoročno pismo:

Mojim narodom!

Zahvaljujem se milostni pomoči Boga,
katero smo sklenili z Ukrajino mir.

Zmagovito naše orožje in naša odkri-
tosrčna mirovna politika, ki smo jo ne-
utrudljivo vstrajno zasledovali, sta dozo-
reli prvi sad v obrambni vojski, katero
vodimo, da se ohranimo.

Skupno z mojimi težko preizkušenimi
narodi upam, da bo prvemu za nas tako
razveseljivemu sklepu miru kmalu podel-
jen trpečemu človeštvu splošni mir.

Pod vtisom miru z Ukrajino upiramo
svoj pogled, polni simpatij, v stremilajoči
mladi narod, v katerega srcih je med na-
šimi nasprotniki prvič učinkovalo čustvo
ljubezni do bližnjega, ki je v številnih bit-
kah dokazal svojo hrabrost, a je bil tudi
dovolj odločen, da je svoje boljše prepri-
čanje pred celim svetom z dejanjem iz-
razil.

Ločil se je torej prvi iz tabora naših
sovražnikov, da svoja stremiljenja združi z
našo močjo in da koristi zdaj skupnim
smotrom, da se kolikor močje hitro do-
sežejo.

S prvim trenutkom, ko sem zasedel
prestol svojih slavnih prednikov, sem se
čutil enakega z mojimi narodi v liki ska-
la trdnem sklepu, da izbojujemo vsiljeni
nam boj, dokler ne dosežemo častnega
miru; še bolj se čutim enakega z njimi v
tej uri, v kateri se je zdaj dosegel prvi ko-
rak, da se uresniči označeni smoter.

Občudujem in z ljubeznijo pripozna-
vam skoraj nadčloveško vstrajnost in po-
žrtvovalnost mojih čet, ki ji ni enake, ka-
kor tudi tistih, kateri niso doma vsak dan

nič manj požrtvovalni; s popolnim zaupa-
njem pričakujem bližnje srečne bodoč-
nosti.

Vsemogočni naj nas naprej blagoslovi
s krepostjo in z vstrajnostjo, da ne do-
sežemo le sebi in zvestim našim zavezni-
kom, marveč tudi celemu človeštvu konč-
ni mir.

Karel I. r.

Seidler I. r.

Dunaj, 12. februarja 1918.

Zmešnjava nad zmešnjavo.

Avstrijski zunanji minister grof Čer-
nin se je nekoč slovesno izrazil za samo-
odločbo narodov. A vendar se zdi, da ta
gospod te besede ne vzame tako resno
kakor prizadeti narodi sami. Vedno še mi-
sli, da se da s to stvarjo barantati, kakor
ravno trenutno položaj zahteva. Černin
pač po novem govori in misli, a po starem
dela. In naše mnenje je bilo vedno, da
more taka politika samo žalosten konec
imeti. In začetek tega žalostnega konca
se je začel. Grof Černin je sklenil v Bre-
stu Litovskem mirovno pogodbo z Ukra-
jino. In v tej pogodbi je menda zato, da
dobimo ukrajinskega kruha, odstopil
Ukrajini pokrajino, kjer v veliki večini
prebivajo Poljaki. In to, ne da bi Poljakov
kaj vprašal ali jih vsaj obvestil, dasi bi to
po načelu samoodločbe narodov, katero
vendar sam priznava, moral storiti. In se-
daj Černin prvič skuša, da današnji na-
rodi samoodločbe ne smatrajo več kot
lepe besede, ki naj služijo za to, da se
državniki z njimi igrajo, temveč kot na-
čelo, ki se mora vsepovsod uveljaviti.
Kajti Poljaki, skozi dolga desetletja naj-
zvestejša opora avstrijske vlade, so danes

napovedali tej vladi najsrajnejši boj. Vsa
Poljska žaluje; ko so se pogoji mirovne
pogodbe objavili, so po vseh poljskih me-
stih sneli zastave veselja in izobesili črne
kot znak splošne žalosti, zveza za reši-
tev poljskega vprašanja v avstrijskem smi-
slu se je razšla, celokupno ministrstvo no-
ve poljske države je odstopilo, v Galiciji
se pripravlja enodnevni štrajk v znak ugo-
vora, poslanec Glominski je pisal ce-
sarju pismo, v katerem mu naznanja, da
odlaga vsa avstrijska odlikovanja, in Po-
ljaki splošno izjavljajo, da nikakor ne pri-
znajo mirovne pogodbe z ukrajinsko dr-
žavo. Kratko: vsa Poljska je vstala kakor
en moč in zahteva, da sama odloča o svoji
usodi, ne pa trije ali štirje državniki tuje
narodnosti med štirimi stenami. S tem je
seveda naša vlada prišla v hude škripce,
ker zdaj niti za državni proračun ne bo
dobila večine, kar more v sovražnih de-
želah le najslabše vplivati; grofu Černinu
bodo pa sedaj vsi sovražni državniki očit-
ali, da mu nič več ne verjamejo, ker dru-
gače govori in drugače dela. Ni čuda, da
je češki poslanec Heller rekel, kakor po-
roča »Glos Narodu«, da je pogodba v Bre-
stu Litovskem sramota za Avstrijo.

Druga zmešnjava je pa z Rusijo. V
Brestu Litovskem se Nemci in Rusi nika-
kor niso mogli razumeti. Vzrok: zopet
samoodločba narodov. Rusi zahtevajo, da
se baltičke pokrajine (nekdanje ruske, a se-
daj po Nemcih zasedene) same odločijo,
in sicer na podlagi najširšega ljudskega
glasovanja, kam da hočejo iti, ali pod ru-
sko ali nemško varstvo. Nemci so bili od-
ločno proti temu, ker so vedeli, da ljud-
stvo ne bo glasovalo v nemško korist.
Nemci se niso hoteli udati, Rus pa tudi ni
hotel odnehati. A ker se Rus bojevati tudi
ne more, zato je izjavila ruska vlada, da
pošlje svoje vojake domov, vojska da je
končana, a miru da ne podpiše. S tem
odlagajo sporazum o samoodločbi balti-
ških pokrajin na končna mirovna poga-

lanja, kar je Nemcem zopet silno neprijetno.

V vseh teh zmešnjavah pa se kot rdeča nit vleče ena jasna in določna misel, in ta je: samoodločba narodov se ne da več spraviti s sveta, se ne da zapečatiti v razne pogodbe, tudi če so zaprte s sedmimi pečati, temveč bo šla svojo pot naprej, in kdor se ji ustavlja, bo prej ali slej pomandran. Narodi so zreli, da sami odločajo o svoji usodi. Kdaj vendar bodo avstrijski in nemški državniki spoznali ta tok časa? Čim prej, tem bolje za obe državi, tem bolje za svetovni mir.

Jugoslavija.

Naše deželne meje. Velika izguba za Slovence so sedanje deželne meje, ki lrgajo Slovence v celo vrsto kosov: Kranjce, Štajerce, Korošce, Goričane, tržaške Slovence, Istrijane. Kajti s tem se kolikor toliko ruši enotna slovenska zavest in kar je glavno: večina Slovencev, predvsem Korošci in tržaški Slovenci, pa tudi Štajerci so na milost in nemilost izročeni Nemcem, ki vse store, da jih ponemčujejo. Počasi sicer, toda gotovo. Najmanj pravic, oziroma nobenih pravic nimajo koroški Slovenci: otroci morajo od začetka hoditi v nemške šole, ko prav nič ne razumejo in uspeh je ta, da po dokončani šolski dolžnosti ničesar ne znajo. Pri uradih o slovensčini sploh govora ni, in tudi v gospodarskem oziru nemška večina Slovencev zanemarija in uničuje. Edina rešitev, da rešimo koroške Slovence gotove smrti je ta, da se deželne meje odpravijo, vsi Slovenci naj bodo združeni v eni deželi Sloveniji, ki naj bo del svobodne jugoslovanske države. Zato je poleg Jugoslavije ena naših prvih zahtev odprava sedanjih deželnih mej in določitev novih narodnih mej, ki naj ločijo nemško in slovensko ozemlje. Seveda se tudi tej naši zahtevi Nemci srdito ustavljajo, češ, da je škoda stare zgodovinske meje premikati; edini razlog pa, radi katerega se Nemci tako krčevito drže sedanjih deželnih mej, je pa seveda strah, da se bo potem na Štajerskem in Koroškem njihovo ponemčevalno delo in njihovo zatiranje Slovencev zajezilo in ustavilo. Sicer pa tudi izgovor na zgodovino prav nič ne drži. Kajti še pred par stoletji je imela Kranjska popolnoma druge meje kot jih ima danes, saj so takrat še velik del Goriške, Trsta, del Istre in Reka spadali pod Kranjsko.

Velika zavednost in izobrazba našega ljudstva se je pokazala ravno v hitrem umevanju naše zahteve po jugoslovanski državi. O novi ukrajinski državi, ki se je sedaj ustanovila na Ruskem pripovedujejo, da večina preprostih ljudi še sedaj ne ve, da imajo svojo lastno, neodvisno državo, in voditelji jim morajo šele pojasnjevati in pa dopovedati, kaj so že dosegli v svojih izredno ugodnih razmerah. Pri nas pa se je dosedaj že skoro vse ljudstvo izreklo za svobodno Jugoslavijo. Na Kranjskem so se že tri četrtine občin izjavile za deklaracijo, na Štajerskem polovico, na Goriškem gre stvar nekoliko počasneje radi velikega

nereda, ki še tamkaj vlada. Škoda le, da se Hrvatje tako malo zavedajo, kolike važnosti je za naš uspeh, če se cel narod v celoti izjavi za Jugoslavijo. Naš narod je politično izšolan, velikemu delu bratskega hrvatskega naroda pa žalibog manjka te šole.

Štajerske Nemce najbolj skrbi majniška deklaracija. Kajti, če se uresniči, bo konec njihovega gospodstva. Zato se sedaj na vse načine prizadevajo, da bi oslabili ali če mogoče popolnoma udušiti klic štajerskih Slovencev po svobodi. In da to dosežejo, jim je vse dobrodošlo: obrekovanje, zvijača in sila. Slovence nazivljejo veleizdajalce, pobiralcem podpisov za deklaracijo s silo trgajo pole iz rok in zadnji čas vabi ptujski župan Ornič spodnještajerske župane, naj se udeležijo deputacije, ki bo šla pod vodstvom dunajskega župana k cesarju in tamkaj povzdignila svoj glas za nerazdeljivost Avstrije (to se pravi, da naj v Avstriji še nadalje obstajajo dosedanje krivice proti nemškim narodom.) Ornič obljubuje županom brezplačno vožnjo in povrnitev vseh potovalnih stroškov. Limanica ni slaba, a slovenskih županov ne bo premotila.

Pregled po svetu.

»Hrvatska Država« je časopis, ki se bori na Hrvaškem za našo jugoslovansko deklaracijo in širi njeno misel med ljudstvo. Razveseljivo je, kar piše o mišljenju hrvaškega ljudstva in hrvaških politikov glede deklaracije: Izjave, ki prihajajo dan za dnevom na naše uredništvo in na uredništva drugih listov, dokazujejo jasno, da narod želi močnejšega nastopa, da želi delovanja svojih predstaviteljev, da ga današnja politika saborske večine nikakor ne zadovoljuje. Preresni in prevažni so časi, v katerih živimo, da bi se narod mogel zadovoljiti s sedanjim oportunističnim nedelom koalicije. (To je hrvaška stranka, ki se zavzema za sedanjo zvezo med Ogrsko in Hrvaško, po kateri je Hrvatska deklarirala Ogrske. Koalicionaši drže z Ogrci, ker jim pač tako nese!) Kaka razlika, ako primerjamo našo saborsko večino z delom jugoslovanskega kluba v državnem zboru. Jugoslovanski klub gre korak za korakom naprej v boju za jugoslovansko samostalnost, koalicija pa se zadovoljuje z žalostno vlogo, da čuva zvezo z Ogrsko in mažarsko nadvlado na Hrvaškem. Še več! Delu za združenje vseh hrvatskih strank se najbolj upira ravno koalicija. Hrvatsko ljudstvo je tedaj, kakor pričajo omenjene izjave, z vso dušo že v taboru jugoslovanske deklaracije, le glave, politiki naroda se hočejo še upirati. Če v pravem času ne izpregledajo, bo šlo ljudstvo brez dvoma preko njih. Sedaj pač velja za ves avstrijski jug: Danes morajo prenehati stranke in stranke, morajo prenehati posebni programi in programi — cel narod mora biti ena sama stranka (v narodnih zadevah), a njegovo neomajno pravo, da odloča samo o svoji usodi. Vsak narod bo dobil le ono, kar si sam pripori. Od drugega nimamo ničesar pričakovati. Vse odvisi od naše sloge, od naše zavesti, od naše pripravlje-

nosti doprinesiti hipno tudi osebne žrtve, ki bodo nazadnje gotovo tudi poplačane. — V O s i j e k u se je spremenila proslava pesnika Ivana Vojnoviča v veliko slavlje jugoslovanske misli. Slavnostni govornik je namreč hotel braniti mažaronsko zadržanje koalicije, a ljudstvo ga je ustavilo z živio-klici na jugoslovansko deklaracijo. Mesto njega je nastopil drug govornik za jugoslovansko deklaracijo, in ljudstvo ga je dvignilo na ramena. — Najbolj žalostno vlogo igra hrvatski sabor, kjer ima zaenkrat še večino hrvatsko-srbska koalicija. Ker ne čuti drugih narodnih potreb, kot to, da Mađžari vedno bolj neomejeno gospodarijo na Hrvaškem, so 7. februarja hrvatski sabor odgodili za nedoločen čas.

Pregnana Srbija ima sedaj svojo vlado in skupščino (državni zbor) na otoku Krfu. Poslanci skupščine so se 12. t. m. zopet sešli, da se pogovore.

Državni zbor se zopet snide, kakor je napovedano, 19. februarja, da bodo razpravljali o začasnem proračunu. Vlada še sedaj nima večine. Išče jo Seidler, pa ima smolo. Komaj je Poljake nekoliko pridobil, da bi bili z njim, pa je prišel mir z Ukrajino, vsled katerega se bosta poljska okrajja Holm in Połesje priklonila ne Poljski, ampak — Ukrajini. Naši ukrajinski poslanci so vsled tega silno veseli in so brž pristopili k Seidlerjevemu pristašem; Poljaki pa so vsled te priklonitve tako razjarjeni, da so napovedali Seidlerjevi vladi najostrejšo opozicijo. Seveda 27 ukrajinskih poslaniških glasov ne more nadomestiti 77 poljskih glasov; zato skuša Seidler pridobiti zopet še 41 nemških socialnih demokratov. Obljublja jim za plačilo razne demokratske preuredbe, ki se bodo izpolnile v bodočnosti. Kako jo bo Seidler izvedel iz te zagate, nam pokažejo bližnji dnevi. Nekateri se boje oziroma vesele (namreč Nemci), da bo državni zbor razpuščen, češ da ni več delazmožen. Toda o tem, ali se bo mogel absolutizem držati, zelo dvomimo. Na eni strani je ljudstvo vsled demokratske misli, ki se je v vojski neizmerno poglobila, skrajno sovražno vsaki absolutistični vladi, na drugi strani pa je vlada vsled vojskinih razmer, zlasti vsled dolgov, tako navezana na sodelovanje ljudstva, da bi brez njega sploh ne mogla naprej. Iz sedanje vladine krize pa so tudi Nemci enkrat spoznali, da po sedanjem sistemu ne bodo mogli več vladati. Zato delajo nove načrte, kako bi parlament lahko mirno delal, pa bi vendar Nemci vladali. Rešitev tega vprašanja vidi jo v tem, da bi se znebili galicijskih poslancev iz dunajskega državnega zbora, s tem da dajo Galiciji popolno avtonomijo, ali pa Galicijo priklonijo prihodnjemu poljskemu kraljestvu. Nam pogoj za mirno delo v parlamentu ni nobena uganka: vsem narodom naj dajo enake pravice, pa naši vladi ne bo treba več s težavo mešetariti za večino, kadarkoli bi šlo za kako važno reč, kot se to godi zdaj.

Poljaki so vsled znanega ukrajinskega miru silno potrti. Jasno je, mi smo sklenili mir z Ukrajino predvsem zato, da v silbi dobimo kruha in si vojaško opomoremo, a še bolj jasno je, da taka mirovna pogodba, ki z eno potezo vstvari kar dve iredenti, v sedanjih časih, ko je na vrhuncu nemir,

odločba in enotno združenje narodov, ne more zadovoljiti in še manj zagotoviti trajen mir. Posledica tega je, da se na Poljskem že pojavljajo glasovi za entento in zato, da se poljska država nasloni ne na osrednji, ampak na rusko državo. Gališkim Poljakom pa zore sedaj sadovi njihove kramarske ali takozvane oportunistične politike, ki so jo vedno vodili v Avstriji. Avstrijske slovanske vzajemnosti niso nikdar poznali. Za par obljubljenih milijonov so pustili vse slovanske interese in so šli za nemško slavo. Sedaj prihajajo sadovi, namreč veliko obljub, morda tudi nekaj milijonov, zraven pa — »nova delitev Poljske«. Ni čuda, da ob teh sadovih že kličejo Poljaki: »Proč z oportunizmom! Treba je začeti s skrajno radikalno in velikopotezno politiko po zgledu Čehov in Jugoslovancev. O kako prav ima »Slovenec«, ko piše: »Politika ni stvar čustva, ampak volje in doslednosti. Drobti danes ne išče moč več. »Realni politiki« nam ne morejo koristiti, ampak le škodovati. Izgubiti nimamo ničesar. Ako ostane v Avstriji sedanji državni ustroj — in ta ne more ostati — nas čaka smrt. Samo lastna državnost je naša rešitev. In le, če bomo vodili dosledno in brez omahovanja boj za naše zahteve po lastni državnosti, bomo kaj dosegli.« Na kake druge še tako vabljive vladine obljube se niti ne ozremo, ker z lastno državnostjo itak dosežemo vse!

Ententine države so pretekli teden sklicale svoje državne zbornice. Povsod so govorili o zadnjem skupnem posvetu v Versaju na Francoskem in odgovarjali Černinu in Hertlingu. V Ameriki je na kongresu (državnem zboru) govoril Wilson. Zelo spravljivo je odgovarjal Černinu. Povdarjal je: Hočemo, da dosežemo nov red med narodi, ki bo zgrajen na dalekovidnem, vse obsegaajočem načelu pravice in pravičnosti, ne samo na miru, ki bi ga sestavljali šivi in krpe. Sedanja vojska korenini, ker se niso upoštevale pravice malih narodov in plemen, katerim je manjkalo sloge in moči, da bi bili uveljavili svoje zahteve po lastni državni pripadlosti. Odslej naj vsak narod sam odločuje o svoji usodi, ne pa drugi narodi ali vlade. Uradno glasilo nemškega kanclerja je zavrlo te Wilsonove nasvete. Naš minister še ni odgovoril. Morda bo vendarle našel spravljivo besedo, da zabrani menda najhujše prelivanje krvi, ki grozi to pomlad na Francoskem. — V Londonu je govoril sam kralj. Odmev njegovega govora: Nemčija je odklonila angleške pogoje za pravičen in trajen mir. Dokler si Nemčija ne premisli, se bo Angleška z vso močjo vojskovala naprej. Streti se mora nemški militarizem in imperalizem, ki grozi udušiti vso Evropo! Lord Zorž je moral dati pojasnila o zadnjem vojnem posvetu v Versaju, a jih poslanci niso z zadovoljstvom sprejeli, ker je menda Zorž na onem posvetu vrhovno poveljstvo na angleško-francoski fronti prepustil Francozom. Angleži se čutijo zapostavljeni in hočejo Zorža odsloviti. — V Rimu je nastopil min. predsednik Orlando: Pogajanja v Brestu Litovskem so pokazala, da osrednji državi z najtrdovratnejšo nepopustljivostjo vztrajata pri svojih imperalističnih zahtevah, tako da so se Rusi brez pogojev vdali. Isto pričajo izjave Černina

in Hertlinga, »odklanjata vse zahteve in vse zahtevata, pri tem pa ničesar ne dovolita«. Zato da je nadaljevanje vojske edina pot k miru, zlasti za Italijo, ki ni dosegla ne popolnoma narodnega zedinjenja in ne zavarovanja njenih mej na suhem ter na morju, vsled česar ravno je Italija vojsko pričela. Dokler bodo doneli taki govori po evropskih zbornicah, še ne bo konec evropske morije. Toda vemo: človek obrača, Bog pa obrne.

Romunija je sedaj krogokrog obdana po sovražnikih, popolnoma odrezana od zaveznikov. Zato ji je ententa dovolila, da sme skleniti poseben mir. Menda se o njem že pogajajo. — Tudi Srbija in Črnagora si želita posebnega miru. Toda ententa jim obljublja, da bo spomladi zopet z novo ofenzivo na Balkanu skušala iztrgati njihove dežele sovražniku. Srbi zopet delujejo na to, da bi se Srbija in Črnagora po vojski združili v eno državo. Črnogorski

Svetovna vojska.

Na raznih frontah se zbirajo vedno bolj temni oblaki, ki obetajo grom in blisk. Na francoski fronti se še ni sprožilo, tudi na laški še visi. Na ruski fronti je s tem, da so Rusi prekinili vojsko, ne da bi bili sklenili miru, ustvarjen nov položaj, ki bo kmalu razjasnjen. Ni izključeno, da bodo Nemci udarili na ruske baltiške pokrajine reševati Nemce, ki tam prebivajo in so baje ogroženi. Rumunija so v veliki zadregi; od svojih zaveznikov so vsled miru z Ukrajino popolnoma odrezani. Sedaj pa pritiska nanje nemški general Mackensen, naj se odločijo: ali mir ali vojsko — ker premirja je konec. Najbrž se bodo odločili za mir, ker drugega jim skoraj ne kaže.

Kaj je sklenila ententa naši državi odtrgati.

Najnovije zahteve naših sovražnikov so, da naj odstopi Avstrija:

Galicijo novi Poljski državi;
Sedmoerško Romuniji;
Gorice, Triest in Trident s primer-
nim ozemljem Italiji.

Pa ne bo šlo!

kralj in vlada proti temu najodločnejše ugovarjata in zahtevata povrh še Dalmacijo.

Ukrajina je ime najmlajši evropski državi. Meri približno toliko kot avstrijska država in šteje okrog 35 milijonov prebivalcev. Najvišjo oblast ima centralna rada (parlament) z potrebnimi ministrstvi. Sedež vlade so iz Kijeva premestili v Žitomir. V gospodarskem oziru je Ukrajina važna kot poljedelska in živinorejska dežela. Imenujejo jo rusko žitnico. Tudi obilo premoga in železa je nakopičenega v tej deželi. O bodočnosti te države piše »Slovenec«: Ukrajina je najtesneje zvezana s celokupno Rusijo, posebno pa z evropsko Rusijo. Nobena sila ne more teh delov za trajno ločiti. Ne le zemljepisno, marveč posebno tudi gospodarsko, politično, kulturno in državno so tako odvisni drug od drugega, tako trdno zvezani med seboj, da o njihovi zopetni združitvi — seveda pod varstvom partikularne posebnosti — ne more biti nobenega dvoma.

Z Rusijo zopet vojska?

Kakor poročajo nemški listi, uganja ruska vlada s Trockijem na čelu s svojo rdečo gardo, v kateri so 17- do 20letni fantje, najgroznejše reči. Ta nedisciplinirana ljudska armada se je razlila po baltiških pokrajinah, v kolikor niso po Nemcih zasedene, ter mori nemške prebivalce, tako da le ti odpošiljajo številna poslanstva k nemški armadi, da naj hitro zasede še nadaljne ruske pokrajine, če hoče rešiti ondotne prebivalce nemške narodnosti. Ker se na drugi strani tudi nemško-avstrijska komisija v Petrogradu s Trockijem ne more sporazumeti, je izjavila, da odide in ker je bilo premirje z rusko vlado sklenjeno le zato, da se doseže mir, s tem premirje mine in stopa zopet vojno stanje v veljavo, ker se mir ni dosegel. Če je ruska armada šla domov, Nemcev to nič ne briga, temveč da bodo storili, kar bo potrebno, da se nemškim prebivalcem v baltiških pokrajinah zagotovi življenje. Na sedanji ruski fronti, ki se Avstrije nič

več ne dotika, stoje samo nemški vojaki. — Grozne so menda tudi razmere na Finskem. Rdeča garda je baje sklenila vse do 12. leta doli pomiriti, kar ne bo že prej lakote konec vzelo.

Kaj bo z mirom?

V kupo veselja, ki ga je vzbudila prva vest o miru z Ukrajino, so dogodki preteklega tedna že vlili kapljo grenkobe. Mir, kateremu naj bi sledil splošen mir, je postal dvomljiv in negotov. Ukrajinska vlada, ki je sklenila ta mir, je morala zbežati iz glavnega mesta Kijeva bližje k Avstriji v mesto Žitomir. Čete boljševikov so na tem, da bi sklenili kako mirovno pogodbo, zapustili Brest-Litovsk. Proglasili so sicer vsled vojaške onemoglosti demobilizacijo ruske armade, a naših mirovnih pogojev niso sprejeli, vztrajali so na zahtevi po samoodločbi narodov v zasedenih krajih, priznati niso hoteli miru z Ukrajino. In sedaj je najbolj verjetno, da znova razplamti vojska z Rusijo, kajti 17. februarja je poteklo premirje in tedaj imajo osrednje države prosto roko, ker nastopi zopet vojno stanje. V obliki vojaške ekspedicije hočejo Nemci znova pričeti vojno z boljševiki. Bati se je, da hipna onemoglost Rusije vzbudi v gotovih glavah vsenemških krogov, ki sanjajo samo o osvojitvah, nove pohlepe, a zaupamo našemu zunanjemu ministru, da pouči te ljudi, da avstrijski narodi ne žele nobenih novih osvojitvev, temveč za vse narode častnega in pravičnega miru. Kako blagodejno vpliva ob tem rožljanju s sabljo, ki odmeva iz Nemčije, zagotovilo našega presvitlega cesarja, da trdno upa, da bo miru z Ukrajino sledil splošen mir, za katerega se trudi, odkar je zasedel prestol, mir, ki bo težko prizadetim narodom prinesel srečnejšo bodočnost. Le da bi se naši vodilni državniki ravnali po besedah našega cesarja! Dne 12. februarja je odgovarjal ameriški predsednik Wilson grofu Černinu in grofu Hertlingu. Zatrjeval je, da ameriški narod ne zahteva drugega nego mir, ki bo vsem narodom, malim in velikim, enako pravičen, kajti le mir, ki upošteva pravice vseh narodov, bo trajen in prepreči bodoče vojne. Samoodločba narodov je pa prvi pogoj za rešitev narodnega vprašanja. Postavil je nadalje načelo: Dobro je, kar je vsem pravično, ne pa samo ono, kar je meni prav. Priznal je končno, da smatra našega zunanjega ministra za pametnejšega politika kot vse nemške, in na tihem izjavil, da bi bila z njim pogajanja mogoča. Edino oviro miru vidi v nemški vojaški stranki, s katero noče imeti opravka. Ta govor nam kaže, da Avstrija lahko dobi časten mir, če sprejme ta načela, ki bodo prej ali slej zmagała, ker jih zahteva skoro cel svet, treba je seveda, da uveljavi ta načela najprvo v lastni državi, šele potem more grof Černin z mirno vestjo sesti k mirovnim pogajanjem. Grof Černin name-

rava še ta teden odgovoriti Wilsonu. Vsi narodi pričakujejo, da v tem odločilnem trenutku, ko stoji svet pred novimi vojnimi grozotami, izreče spravljivo besedo ter prinese avstrijskim narodom splošen mir, ki jih reši nadaljnjega trpljenja. Z Rumunijo se tudi pogajajo o miru in pričakovati je, da ga dobi, seveda takega, kakršnega po svojem izdajstvu zasluži. Tako se mirovna pogajanja resnično že vrše, sicer v drugi obliki, da en državnik odgovarja drugemu, toda dobro je, da se spoznamo med seboj, ker drugače je vsako približanje nemogoče. Drug pogoj je, da se pokažemo spravljive, ker se moramo zavedati, da se z morebitno osvojitvijo Pariza ali Petrograda ne približamo miru, temveč le oddaljimo, ker vsi dogodki v svetovni vojski pričajo, da z orožjem ne dosežemo miru, ker bi drugače po tolikih zmagah že davno imeli mir. Vsem narodom, malim in velikim, enakih pravic, to spoznanje nam more edino prinesiti splošen mir.

Tedenske novice.

DROBNE POLITIČNE VESTI.

Naš cesar je povodom miru z Ukrajino napisal armadi lepo pismo. Iskreno se ji zahvaljuje za njeno hrabrost in vztrajnost in s hrepenenjem čaka trenutka, ko se bo cela armada mogla vrniti domov k delu za nov procvit Avstrije.

Visoko število interpelacij (vprašanj na ministra) zaradi preganjanja Slovencev tekom vojske so že vložili naši poslanci v državnem zboru. Velik del naše zgodovine med vojsko je popisan v teh interpelacijah. Pisane so s solzami, krivicami, ječami, krutostmi, zasramovanjem, samo človeškega usmiljenja ni najti v njih, tako da je celo nemški minister moral priznati, da so se Slovencem godile velike krivice.

Naši vojni ujetniki na Ruskem. V mirovni pogodbi z Ukrajino je tudi določeno, da se obojestranski vojni ujetniki odpuste domov, v kolikor ne ostanejo s pridržitvijo ukrajinske vlade še nadalje v Ukrajini in ne žele, da se podajo v kako drugo deželo. Dvomimo pa seveda, če bo ukrajinska vlada izdala taka dovoljenja, ker naša vlada potrebuje svojih ljudi, in Ukrajina bi kolikor mogoče kmalu rada svoje ujetnike dobila domov, ker jih potrebuje v vojski proti ruskim in lastnim boljševikom. Grof Černin je rekel: »Kar se tiče naših ujetnikov v Rusiji, se nam je zadržilo, da bodo vse izpustili. Kar je le človeškim močem mogoče, se bo zgodilo, da se bodo kolikor mogoče hitro vrnili domov.«

Ukrajinskih vojnih ujetnikov je v Avstriji kakih 400.000. Naša vlada jih bo oborožila in poslala domov, da se bodo takoj lahko vojskovali zoper Rusijo.

Mladočeška stranka, ki je v češki politiki vedno igrala veliko vlogo, se bo razšla in namesto nje se ustanovi stranka češke državnopravne demokracije. Čehi so, trdno odločeni, nikdar več se podati v politiko krvavih kupčij; to je politika, ki za par ministrovih obljub odneha od svojih

končnih in najvišjih zahtev. Taka politika, ki pobira ostanke iz vladnih jaslí, je za poslance jako komodna, za ljudstvo pa škodljiva. Tudi na Slovenskem smo pred vojno poznali le tako politiko. Jugoslovanski klub je ne pozna več, temveč zahteva jasno in odločno: Nočemo milosti in ostančkov, temveč zahtevamo svoj upravičeni del.

Slovesen sprejem so naredili Dunajčani grofu Černinu, ko se je vrnil z mirovno pogodbo pod pazduho z Bresta na Dunaj. Toda ta mirovna pogodba je tako čudno zvita, da bo Černina še hudo tiščala. Glej današnji uvodni članek: Zmešnjava nad zmešnjavo.

Italijane hudo boli, da se Avstrija tako spretno otepa številnih sovražnikov, ki so od vseh koncev in krajev grizli vanjo. In sedaj zdihuje neki italijanski poslanec v laški zbornici: Italija nikakor ne more dopustiti, da bi Avstrija izšla iz vojske nedotaknjena ali celo — kakor se zdi — povečana.

Pa še nekaj jih hudo boli — kobariški poraz lanske jeseni. V laški zbornici se poslanci ujedajo, kdo je več kriv; ministrski predsednik Orlando pričakuje, da bo preiskava že natančno dognala. Ubogi Cadorna — ne bo se ti dobro godilo, kar se ti še nikdar ni.

Ne godi se ji posebno dobro ukrajinski vladi, kajti v državljanski vojski, ki jo imajo doma, nima sreče in so jo porinili iz glavnega mesta Kijeva. Nastanjena je sedaj v Žitomiru bliže avstrijske meje. — Tudi Trocki se menda pripravlja, da z vso močjo udari na Ukrajino. Če ukrajinska vlada ne bo nastopila z vso odločnostjo, bo stvar še Avstriji in Nemčiji začela neprijetna postajati.

Šest milijonov žensk nad 30 let starih bo po novi angleški postavi volilo v angleško zbornico.

DOMAČE NOVICE.

Shodi S. L. S. V nedeljo, dne 24. februarja, priredi Kmetska zveza za kamniško dekanijo dva shoda. Dopoldne ob 11. uri se vrši shod v Domžalah, popoldne ob 3. uri pa v Kamniku v Kamniškem domu. Na shodu v Domžalah bosta govorila gg. poslanca dr. Gregorič in dr. L. Pogačnik, na shodu v Kamniku pa poleg imenovanih dveh poslancev tudi deželni poslanec č. g. kanonik Lavrenčič.

Č. g. Ivan Traven, ravnatelj Zadružne Centrale in bivši ravnatelj Zadružne zveze, je dne 14. februarja po težki bolezni umrl. Rojen je bil leta 1874, v Šmartnem pod Šmarno goro. Leta 1899. je bil posvečen v duhovnika. Skoro vsa svoja leta je posvetil zadružništvu, v katerem je bil priznan strokovnjak. Izredno ljudomil in prijazen v osebnem občevarju. Časten mu spomin in pokoj njegovi duši! Ravnateljstvo v Zadružni Centrali je prevzel č. g. kanonik Šišek.

— Birmovanje in kanonična vizitacija bo letos v dekanijah: Radovljica, Leskovec, Kočevje in Litija. Vršila se bo po sledečem redu: 1. Dekanija Leskovec. 1. Leskovec v nedeljo 21. aprila; 2. Velika Dolina v torek 23. aprila; 3. Sveti Križ v četrtek 25. aprila; 4. Kostanjevica v pe-

tek 26. aprila; 5. št. Jernej v soboto 27. aprila; 6. Skocijan v nedeljo 28. aprila; 7. Bučka v ponedeljek 29. aprila; 8. Raka v torek 30. aprila; 9. Sv. Duh v sredo 1. majnika; 10. Studenec v četrtek 2. majnika; 11. Boštanj v petek 3. majnika; 12. Krško v nedeljo 5. majnika. — II. Dekanija Radovljica. 13. Begunje na belo nedeljo 7. aprila; 14. Leše v ponedeljek 8. aprila; 15. Breznica v nedeljo 12. majnika; 16. Boh. Bela v ponedeljek 13. majnika; 17. Boh. Bistrica v torek 14. majnika; 18. Srednja vas v sredo 15. majnika; 19. Koprivnik v četrtek 16. majnika; 20. Radovljica v nedeljo 16. junija; 21. Kamna gorica v ponedeljek 17. junija; 22. Krova v torek 18. junija; 23. Dobrava v sredo 19. junija; 24. Ovišje v četrtek 20. junija; 25. Ljubno v petek 21. junija; 26. Mošnje v soboto 22. junija; 27. Lesce v nedeljo 23. junija; 28. Ribno v ponedeljek 24. junija; 29. Bled v torek 25. junija; 30. Gorje v sredo 26. junija; 31. Zasip v četrtek 27. junija; 32. Jesenice v soboto 29. junija; 33. Koroška Bela v nedeljo 30. junija; 34. Dovje v ponedeljek 1. julija; 35. Kranjska gora v torek 2. julija; 36. Belapeč v sredo 3. julija; 37. Radeče v četrtek 4. julija; 38. Rovte v petek 5. julija. — III. Dekanija Kočevje. 39. Kočevje v nedeljo 14. julija; 40. Stari Log v ponedeljek 15. julija; 41. Mozelj v torek 16. julija; 42. Kočevska reka v sredo 17. julija; 43. Zdiho v četrtek 18. jul.; 44. Fara v soboto 20. julija; 45. Osilnica v nedeljo 21. julija. — IV. Dekanija Litija. 46. Štanga v nedeljo 8. septembra; 47. Janče v ponedeljek 9. septembra; 48. Prežganje v torek 10. septembra; 49. Javorje v sredo 11. septembra; 50. Primskovo v četrtek 12. septembra.

Za dr. Krekov spomenik. V gostilni gosp. Bohinca v Medvodah zbrani narodno zavedni gorenjski može in dame v družbi z goriškimi begunci so nabrali v proslavo nepozabnega dr. Kreka za njegov spomenik znesek 65 K z geslom: »Slovenec biti bode Slovencu ponos, — kdor zaničeval se bode še sam, ostal bode tudi v nadalje podlaga tujčevi peti.«

Za Krekov spomenik se je dosedaj zbralo 78.321 K 90 vin. Odbor za dr. Krekov spomenik je sklenil postaviti spomenik iz marmorja na Pogačarjevem trgu ob stolnici, med škofijo in semeniščem.

Razpisana ustanova. Oddala se bo Friderik Weitenhillerjeva ustanova za deklško balo za leto 1917 v letnem znesku 106 K 40 vinarjev. Pravico do ustanove imajo žene, ki so dobro vzgojene in revnih staršev ter so se poročile v letu 1917. S poročnim listom, izkazom o ubožnosti in z npravitvenim spričevalom opremljene prošnje je treba vložiti do 20. marca t. l. pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani. — C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

Požar je uničil gospodarska poslopja posestniku Alojziju Dreniku v Bršljinu. Zgorelo je tudi veliko sena, slame, žita, in tudi več gospodarskih strojev. Škoda znaša okrog 30.000 K, zavarovalnina pa samo 3500 K. Gasilci iz Prečne in Novega mesta so preprečili, da ni zgorela cela vas.

Tatovi na delu. V hišo posestnice Neže Kos v Gor. Ločni, občina Prečina,

so udrli skozi okno tatovi ter odnesli usnja za 1200 K, masti, špeha, klobas, sladkorja, pšenične moke, obleko, klobuk, dve pernici. Denarja niso našli. Pes je z lajanjem zbudil domače, ki so tatove pregnali. Seveda so ti ptički že preje vse pospravili. Ljudje, bodite previdni in pazljivi, tatvine se bodo množile vedno bolj.

Obleka iz papirja. Ta nam je že znana posebno po žalostnih skušnjah, če smo jo dejali v perilo. Vrgel si predpasnik v vodo, vun si pa potegnil strgane cape. Sedaj pa je menda neka družba, ki se samo s tem peča, iznašla način, po katerem se papirnata obleka tako izdeluje, da je tako mehka kot volna in da se brez škode lahko pere. Mislimo, da je to bosa.

Neki kmet je zaklal kravo in je kožo težko 42 kg moral prodati za 97 K 50 v. Obenem pa je kupil 1 kg podplatov, za kar je moral plačati — 127 K. Torej koža 42 kg stane 97 K, 1 kg usnja pa 127 K! Kdo odira?

Za slovenske oslepele vojaške daru- jejo po g. županu Fran Miklavčiču, občani občine Moravče, skupiček vojaštvu oddane trtne rezine, po odbitku vseh stroškov, v znesku 310 K. Želeti bi bilo, da bi imela ta vrla občina dosti posnemalcev!

Iz ruskega ujetništva se je po 31 mesecih oglašil Jožef Sternad iz Ceste, občina Videm pri Dobropoljah.

Zopet dva blaga mladeniča dala življenje za domovino. Andrej Kalan in Jožef Aleš, oba iz Brega pri Kranju. Andrej je bil ranjen v trebuh. Jožef je še nekaj časa nosil svojega ranjenega tovariša, ki je popoti umrl, pa prileti granata in tudi Jožef je od strahu na mestu umrl. V vojaško službo sta bila poklicana l. 1912. Na bojiščih sta bila vedno skupaj, v večnost sta bila poklicana 19. dec. 1917 in sedaj počivata skupaj na gori Monte Grape na Laškem.

Tatvina. V noči 10 februarja je bilo ukradenih par volovskih jarmov v vasi Vrh, občina Trebelno.

Pogreša se že od maja 1915 Janez Remžgar c. in kr. pešpolk št. 17, 5. komp., 4. vod, vojna pošta 32. Če bi kdo kaj vedel o njem, naj sporoči njegovi materi Mariji Remžgar v Sinji gorici št. 25 pri Vrhniki. Stroški se povrnejo.

Junaške smrti je umrl 23. jan. 1918 na italijanskem v glavo zadet od sovražne granate narednik pri neki štabni stotnji Anton Bergant iz Podgorja pri Kamniku. Bil je zgleden in priden mladenič, dober gospodar, edina opora svoje že ostarele matere. Služil je zvesto cesarju in domovini ves čas vojske skoraj vedno na bojiščih. Bil je do zadnjega zvest »Domoljubov« prijatelj. Hrabremu junaku časten spomin.

RAZNE VESTI

Cel gozd ukraden! V Reichenbergu na Češkem so sosednji prebivalci posekali cel gozd. Ko je prišla žandarmerija na lice mesta, je dobila 80 ljudi, ki so sekali in cepili drva.

Francozi so tekom svetovne vojske izgubili vsega skupaj 3 milijone ljudi. Kajti pred vojsko je štel Francija 39 milijonov ljudi, zdaj le še 36 milijonov. Francoska šteje sedaj manj prebivalcev kot l. 1875.

Vojaška pisma.

Čenjeni gospod uredniki! Prirčno se Vam zahvaljujem, da je »Domoljub« prinesel mojo prošnjo, da bi rad čital kaj slovenskih knjig. V srcu zavednih slovenskih deklet in tovarišev je prošnja našla obilen odmev. Zelo so nam slovenskim vojakom darovalci ustregli. V imenu slovenskih vojakov bodi izrečeno vsem: Bog plačaj! Pozdrav vsem doma in na fronti! — Korp. Planinec, c. kr. nadomestna bolnišnica št. 3, 6. baraka, Egenberg pri Gradcu.

Prirčne pozdrave pošiljajo: Albin Planinec, Albin Mravljje, Franc Kleindienst, Franc Kocijan, Tršar Ivan, Ignac Bevdč, Mat. Man, Bertold Božič in drugi.

Dopisi.

Zagorje na Pivki. Naše županstvo je dalo napraviti po vseh vaseh občinske napise v nemško-slovenskem jeziku. Ali smo na Kočevskem? V celi vasi ni nobenega Nemca in v cellem glavarstvu nima nobena občina kot naša nemškutarskih napisov. Kdo torej drži z Nemci? Zdi se nam, da se hoče nekdo prikupiti, da bi bil nekje bolj v »gnadi«.

Iz Dobropolja. Danes se pa tudi mi oglašimo, da nas ne bodo naši družbeni fantje-vojaki vedno karali, zakaj tako vedno spimo. Poslali smo lepo število podpisov naših vrlih žen in deklet, ki so se z vso vnemo podpisale za majniško deklaracijo in zraven kronice, nabrane za Krekov spomenik. — Predpust tudi nismo brez porok izpustili, obhajali smo štiri; omenimo le našega svetovaleca in družbenika Franceta Sever iz Ceste z nevesto Marijo Novak iz Bruhanje vasi; daroval je za mladeniško Marijino družbo 25 K. Bog plačaj! Želeti je, da bi tudi drugi ženini tako storili. Spremili smo ga z družbeno zastavo pred oltar, na cerkvenem pragu ga je pozdravil tovariš v imenu družbe z lepimi, bodrilnimi besedami, ker jo je res ljubil in bil nam v veliko oporo. Zastopstvo je bilo sicer majhno, ker so vsi tovariši odšli, ali bil je vsekakor ta celi obred lep in ganljiv niemu, ki mu je družba hotela nekoliko hvaležnosti izkazati, ker ji je bil dober in zvest v nadi, da tudi v naprej tak ostane. Graje vredno razvado pa tudi omenimo, namreč podokence, ki je en sam ženin na zahtevo fantov plačal 200 K; to je res preveč zahtevanega; ženina seveda se ne more temu protiviti, ampak može lahko proti temu nastopijo. Saj pride skoraj vsak enkrat v to. Naj bi se ta velika vsota rajši porabila za kaj drugega lepega, kakor pa za take reči.

Sejmo več lanu.

Z vsakim dnevom nastaja večje pomanjkanje tkanin, trgovske izložebe so prazne. Tu pa tam, iz opaziti še svilo, ki pa za kmetsko perilo ne more biti nadomestilo. Pomoči v tem oziiru iz tujine še nimamo pričakovati. Kmetstvo prebivalstvo kakor tudi delavstvo na niti z najpotrebnejšim perilom ni preskrbljeno. Kaj nam torej preostane drugega kakor da mislimo na to, kako doma pridelati močno in trpežno kranjsko platno.

Živinorejska zadruga za kamniški politični okraj je v svoji seji, dne 16 decembra 1917, soglasno sklenila delovati na to, da se kolikor mogoče poživijo domače obrti, zlasti pridelovanje domače obleke. Izvršujoči odbor živinorejske zveze naj pospešuje gojitev lanu in konoplje. Napravi naj se javna frnaža in trelnica; vzgoje naj se domače trice in predice. V ta namen naj zveza priredi poučni tečaj za gojenje

lanu. Nabavi naj zveza iz Češke stroje za predenje in tkanje. Preskrbi naj se potrebnega semena za začetek itd.

Radi te naloge prosi Živinorejska zveza vse posestnike v okraju, ki so že preteklo leto sejali lan, naj ji v blagor splošne koristi in potrebe ponudijo odvisno laneno seme v nakup, ki ga plača po 2 K za liter, seveda mora biti seme lepo in kaljivo. Za začetek želimo nakupiti le takozvani podvan, ki se seje v ječmenšče. To pa radi tega, ker je trda za živila in se kot prvi pridelek na isti parceli pridobi ječmen. Ker podvan zori pozno v jeseni, se rado pripeti, da ga popari slana ter tako uniči seme (tkanina je klub temu dobra), zato je priporočati, da se podvan seje v ozimino ječmenšče; zato priporočamo tistim, ki želijo letos sejati lan, naj ne sejejo v celo ječmenšče korenja ter tako pripravijo prostor za sedanje podvana.

Kdor želi laneno seme dobiti, naj se najprej zateče k posestniku, o katerem ve, da je lansko leto pridelal lan. Kdor pa za nikogar ne ve, ki bi mu laneno seme prodal, naj se pa na nas obrne, da ga mu bomo poslali, če ga bomo kaj dobili v nakup. Toliko za danes o tem.

Gospodarske stvari.

Bankerot na Ruskem. Rusija je torej tudi v denarnem oziru napovedala konkurz: dolžna sem, plačala pa ne bom, ker nimam s čim. Vsa državna posojila, ki jih je Rusija najela pod prejšnjo vlado, so razveljavljena. Le manj premožnim državljanom bo država škodo poravnala z novim posojilom, ki ga bo najela. (Radovedni smo, kdo jim ga bo dal v takih razmerah.) Posojil, ki jih je dobila Rusija od zunanjih držav, neče ruska vlada nič več pripoznati. Tako bodo izgubili francoski bankirji kakih 25 milijard frankov, angleški 7 milijard rubljev, ameriški 1 milijardo dolarjev, nemški 2 milijardi mark. Sicer pa vsem tem velekapitalistom, ki so največ podaljševali vojno, lahko rečemo: kakor pridobljeno, tako izgubljeno. — Vloge v državnih hranilnicah ostanejo nedotakljive, zadrage bodo dobile odškodnino, osebnih prihranki, ki so pridobljeni z delom, ostanejo. Kakor se vidi, se je ruska vlada ozirala na reveže, pri katerih itak dosti ne bi profitirala, pač pa je kapitalistom tem globlje posegla v žep. Trocki ima jako dober nos, če je treba kaj denarja skupaj spraviti.

Krušni mir imenujejo mir z Ukrajino zato, ker nam bo prinesel kruha, kakor upamo. Tozadevna pogajanja se že vrše, vendar radi slabih prometnih razmer in radi zmešnjav, ki še vedno vladajo v Ukrajini, ne smemo misliti, da bomo jutri že imeli ruski kruh. Naš zunanji minister grof Fernin pravi: Res je, da so prometne težave velike, a vse, kar je potrebno, se je ukrenilo. Dela se, četudi se razmere ne bodo spremenile od dne do dne, se bo položaj le boljše od tedna do tedna, od meseca do meseca.

30.000 prešičev z Ogrske v Avstrijo. Ogrska akcijska družba za pitanje prešičev

je sklenila z avstrijskim ministrom za prehrano pogodbo, s katero se zavezuje, da pošlje z Ogrskega 30.000 prešičev v Avstrijo.

ZA NAŠ HLEV.

(Dalje.)

Zdaj sva zvedela, koliko centov živine smeš imeti čez zimo, toda zdaj pa nastane drugo važno vprašanje: ali pa tvoja krma tudi dobro redi, ali ima v sebi vse one redilne snovi, ki jih potrebuje tvoja žival?

»Dobro!« mi prikimavaš z vedno večjim zaupanjem, »a povejte mi, prosim, kakšne snovi pa morajo biti v krmi?« —

Ljubi moj! ti odgovorjam, samo tri glavne snovi so in te se imenujejo: beljakovina, tolšča (maščoba) in škrob (sladkor). Tolšča in škrob s sladkorjem vred se nazivajo tudi ogljenčevi vodani, ker obstoje v resnici iz istih prvin kot oglje in pa voda, namreč iz ogljenca, vodenca in kislega. »Koledar za kmetovalca« pravi mesto škrob in sladkor rajši »brezdušičnate ekstraktne snovi«, da je videti bolj učeno.

Vsak dan si dolžan povprašati po beljakovini in ne samo ti, ampak tudi vsak tvoj tovariš, pa naj bo v preprostem kmetemskem jopiču ali pa v gosposkih čevljih graščinskega oskrbnika. Zakaj iz beljakovin se nareja meso in mleko v prvi vrsti, potrebne so pa tudi za ohranitev življenja sploh, kakor tudi za pitanje in za delavno moč živine. Zato je tvoja sveta dolžnost, da hitro, hitro pozveš, da-li je v tvojih krmilih dovolj beljakovin ali ne.

Pa ne veš, odkodi naj to vzameš, kaj ne? I, koledar za kmetovalca l. 1914 v roke! Tu najdeš na straneh 72—85 v drugem stolpcu prav natančno, koliko odstotkov (%) beljakovin ima kako krmilo v sebi. Tako se nahaja n. pr.: v dobrem senu 7 odstotkov prebavljivih beljakovin (7 kilogramov v 100 kg sena), v dobri otavi 5.6 odst.; v zeleni, mladi travi 1.3 do 1.6 odst.; v zeleni koruzi 0.4—0.8 odst.; v zeleni lucerni, ko jame cveteti 1.9 odst.; v domači detelji 1.1 odst.; v korenjem perju 1.6 odst.; v krompirju 0.6 odst.; v repi 0.2 odst.; v rženih otrobih 10.— odst.; v sladnih kaleh 12.1 odst.; v lanenih tropinah 22.8 odst.; v sezamovih tropinah 33.1 odst.; v podzemeljskega oreha tropinah 28.1 odstotka prebavljivih beljakovin.

Tu noben izgovor nič ne pomaga; če v gospodarstvu ne ozveduješ za beljakovinami, potem se Bog usmili takega gospodarstva, pa naj si boš preprost kmet ali pa veleposestnik. Zakaj?

Zato, ker je vse krmiljenje udar palice v zrak, če manjka beljakovin v krmi. — En stari stot živine potrebuje, kakor kažejo skušnje, okoli četrta funta beljakovin na dan; seveda živina, ki naj dobi le toliko krme, da ostane ravno še živa, šaja z mnogo manjšo množino; taki zadostuje na eno tona 1000 kil) žive teže že 60 do 80 dek beljakovin. Delavna in pitavna živina je potrebuje mnogo več, največ pa rastoča, breja in molzna živina. Tu mora priti vsaj en del prebavljivih beljakovin

na 6—9 delov prebavljivih brezdušičnatih snovi (tolšče, škroba, vlaknin).

Žival, ki tehta 8 q potrebuje torej 8-krat po en četrta, to je 2 funta beljakovin na dan in skozi celo zimo (okoli 200 dni) 200krat več, to je 400 funtov, dvanaest repov pa 4800 funtov. Poskusi nalašč izračunati, je-li imaš v svoji krmi dovolj beljakovin ali ne! Koledar ti bode v pomoč! Kar lepo svinčnik in razum v roko in začni.

(Dalje)

Za naše gospodinje.

Sobne cvetlice pozimi velikokrat pešajo. Vzrok navadno ni v tem, da pre malo skrbimo zanje, temveč v tem, da se preveč zanje brigamo. Cvetlice in sploh rastline pozimi ne prenašajo dosti moče. Zima je za cvetlice čas počitka in zato naj ne skušamo siliti jih k rasti s prilivanjem, obrezovanjem ali presajanjem. Cvetlice naj pozimi mirno stojijo v ne premrzli pa tudi ne pregorki sobi.

Madeže z žameta odstraniš, če odrgneš dotično mesto na nepravilni strani z bencinom. Če nimaš bencina, poskusi z milom, ki si ga odmočil v mleku. Najprej je treba madež sam rahlo ostrgati in potem drgniti na nasprotni strani. Prevelike mokrote ne sme biti.

Vrvi za obešanje perila danes ne dobiš nikjer več, zato si moraš sama pomagati, kajti papirnate vrvi, ki jih sedaj dobiš, so po parkratni rabi nerabne. Pomagaš si s tem, da razne stare nerabne ostanke belega perila (srajce, spodnja krila, pa tudi ovratnike, manšete itd.) razrežeš na ozke trakove. Po dva in dva traka položiš skupaj in potem s tremi takimi zloženimi konci spleteš kito. Seveda moraš paziti, da vedno ob pravem času vpleteš vmes nov trak, če hočeš imeti poljubno dolžino vrvi. Manšete in ovratnike moraš najprej skuhati, da se odstrani ves škrob in potem razparaš in odlečiš posamezne plasti, ki so pri ovratnikih in manšetih položene ena na drugo.

Črne nogavice ohranijo svojo barvo in ne postanejo rjave, če jih prvič, ko jih opereš, vtakneš v vodo, v kateri si raztopila pest kuhinjske soli. Vzemi malo vode, ker mora biti solna raztopina močna.

Krompir z ocvirki. Operi krompir in ga skuhaj. Kuhanega odcedi in olup. Potem pripravi plitvo skledo in nareži vanjo dva prsta na debelo na listke narezanega krompirja, po krompirju polij razcvrtih ocvirkov in zopet krompir in ocvirke, pokrij skledo in jo postavi v ne prevročo pečico za kakih 10 minut. Tako pripravljen krompir deni s solato ali zeljem ali kumarimi na mizo.

Zdravstvo.

Med vsemi časnimi darovi je brez dvomno zdravje največji in najboljši dar božji; kajti zdravje je predpogoj, da moremo sploh druge božje darove uživati. Zdravje je dvojno: dušno in telesno. Le če imamo obojno, uživa človek popolno zdravje. Če imamo le eno zdravje, ali sa-

mo dušno, ali samo telesno, potem tako stanje ne more dolgo trajati, kajti kmalu obojno postane bolno ali obojno zdravo.

Za zdravje mora vsak človek zelo skrbeti. Kajti že po božji postavi je človek le oskrbnik svojega življenja, ne pa pravi lastnik, zato mora skrbeti zanj in ga varovati nevarnosti, torej tudi bolezni. Posebno pa je v današnjem času človek dolžan, da skrbi za zdravje, ker je toliko bolj dragoceno, kolikor bolj ga vojska uničuje in kolikor težje in usodnejše je danes bolan biti, ko bolnik radi pomanjkanja vseh stvari ne more imeti zadostne oskrbe. Poleg tega zdravje slajša naše življenje, ki je veselo le, če je človek zdrav, dela človeka sposobnega, da spolnuje svoje dolžnosti in skrbi zase in za družino in naposled mu tudi olajša dušno življenje kajti zdrav človek navadno veliko laže skrbi za svojo dušo kot bolnik.

Zdravje pa je odvisno od mnogih pogojev: od podnebja, temperature, zraka, svetlobe, vročine in mraza, vode, stanovanja, obleke, hrane, snage itd.

Kako vpliva na zdravje temperatura? Temperaturo imenujemo večjo ali manjšo stopinjo gorkote oziroma mraza v zraku. Merimo jo navadno s toplomerom, to je steklena cevka v kateri je navadno živo srebro, ki se ob vedno večji gorkoti vedno bolj in sicer enakomerno razteza, oziroma pri vedno večjem mrazu enakomerno krči. Kjer imajo v hiši toplomer (naj bi ga imeli v vsaki hiši, saj ni drag), naj ga obesijo v senčnat kraj, ki je zavarovan proti vetru, in sicer nekaj metrov nad zemljo.

Velika vročina naredi telo trudno, leno in bolno zato, ker ne more zadostno oddajati svoje toplote. V veliki vročini človek celo zboli, zadane ga lahko kap, posebno če je treba v veliki vročini zelo trdopolno in napeto delati, pri hitri hoji, posebno če je zrak zelo vlažen in miren, tako da telo more oddajati še manj toplote. To prepotrebno oddajanje telesne toplote se posebno preprečuje v zelo zaprtih prostorih, n. pr. v kanalih, predorih, posebno če veliko ljudi skupaj dela ali hodi. — Da se obranimo take vročinske kapi, je prav, da v takih prevročnih dnevih ne delamo prenapeto, da le zmerno jemo, da pijemo precej vode, nikakor pa ne žganih vijač, in da smo zelo lahko oblečeni. Polivi z vodo, kateri je namešan jesih, telesu zelo dobro denejo. Seveda moraš zraven paziti, da se ne prehladiš. — Za vročinsko kap ni potrebno, da te ravno solnce žge, pač pa je solnčarica, ki je solnčni kapi podobna bolezen, pod neposrednim vplivom solnčnih žarkov. Pri tej bolezni se možgani preveč napolnijo s krvjo in zato nastopi lahko hitra smrt. Varujemo se je ravnotako kot vročinske kapi.

Iz spomina na dr. Kreka.

(V »Dom in Svetu« napisal Ivan Dolenec.)
Odlomki.

V dobrih dveh urah prideš iz škofje Loke ob hladni Sori v prijazna Selca, kjer je stala hiša očeta Ivana Sovrana, drugi

dom našega Evagelista. Prezidana v »Selški dom« opravlja sedaj socialno službo: v njej imajo zavetišče izobrazba, zadružništvo in — reveži. Selca so središče ponesnega, nadarjenega, razmeroma imovitega, novemu duhu dostopnega in ne premalo svojeglavega prebivalstva. Veliko je storil doktor za Selca s svojim javnim delovanjem — ni je menda na Kranjskem župnije, kjer bi bila vsakovrstna organizacija tako razvita kot v Selcih, po zaslugi njene duhovščine in Krekovi — in le Bog ve, koliko natihem; slišal sem, da je skoro ni bilo hiše, v kateri bi ne bili jokali ob njegovi smrti. A on se je čutil nasproti svoji domači vasi vedno dolžnika. »Ne morem povrniti s svojim delom selški dolini tega, kar mi je dala,« je rekel, ko je bil izvoljen menda od izobraževalnega društva za častnega člana.

Čez pol ure kréneš v Česnjico s ceste v hrib. Enakomerno se dvigajoča pot te pripelje v drug svet, neviden iz doline. Na pobočju Ratitovca te pozdravljajo bele hiše Krekovih prijateljev v vasi Podlomu, visoko nad njimi pa čepi na majhni zelenici pod strmim gozdom »kralj kraljev in gosnod gospodov«, pethišni Prtovč z malo cerkvico.

V listih, ki so mi prišli v roke ob Krekovi smrti, sem zasledil dve notici, ki omenjata njegovo letovišče. V »Slovencu« sem bral, da je ležal ob vznožju Krekove krste šopek cvetic s Prtovča. Notica me je elektrizirala: Kdo je bil, ki se je ob doktorjevi smrti spomnil tega, česar se je tako pristržno oklepala močna in hkrati nežna njegova duša? Daleč od doma mislim nanj, ki mu ne vem imena: samo to vem o njem, da tudi njegova duša prepeva z gozdovi in solnčnimi planinami naših gora in da ga je prijateljsko srce opozorilo, da se morajo od doktorja posloviti tudi njegove gore in cvetice. In on od njih...

V zagrebških »Novinah« opisuje 23. oktobra I. S., kako je Kreka prevaril za interview¹ Družba akademikov² se je pogovarjala z doktorjem v kavarni o političnem položaju. Čez nekaj dni so pa »Riječke Novine« prinesle vsebino tega razgovora v obliki interviewa. Baš so ga čitali akademiki v prostorih »Lige«, ko pristopi dr. Krek in obijame pisca tako čvrsto, »upravo balkanski«, da je občutil njegove močne roke. »Glej ga, još me nje nijedan žurnalist³ ovako prevario... Fant, drugič, kadar pridem na Dunaj, ti prinesem rožic, rožic s slovenskih hribov...« »Još danas pomno čuvam planinsko cvijeće, što mi ga je dr. Krek dva mjeseca iza našeg interviewa donio iz bratske Slovenije. Kraj sve velike zaposlenosti u javnom radu⁴ nije nato zaboravio...«

Kaj je Kreka vleklo na Prtovč? Kie leži oni mik, da se je veliki mož odločil, nad 10 let preživeti večino svojega prostega časa brez udobnosti ob žgancih in mleku, brez izobražene družbe? Ali ga je

¹ interview — razgovor, ki se objavi v časopisih.

² akademik — visokošolec.

³ žurnalist — časnikar.

⁴ rad — delo. — ⁵ pozabil.

očarala naravna lepota kraja? Na gorskem slemenu je toliko ravnine, da ima prostor mala cerkva iz najnovejšega časa, katere vrednost je cenil pokojnik šaljivo na 50 goldinarjev. Dolgo spomladi, ko dolinci in nižji hribovski sosedje že orjejo osušene njive, jih ogleduje Prtovč s svojega več kot 1000 m nad morjem vzvišenega stališča še ves v snegu. Šele pozno pokrije tudi prtovške njive zelenje ječmena in ovsa, ki daje kmetu vsakdanji ovsenjak; tako pristnega in trdega ne dobiš lahko kje kot na Prtovču. Tudi pšenico za žeganje pridelava Prtovčan doma; težja je kot dolinska, in če boš visoko gori pokušal beli kruh, se bo tudi tebi zdel slajši in slastnejši od dolinskega. A domači žitni pridelek nikakor ne pokriva življenjskih potreb, kupljena koruza je dajala Prtovčanu v mirnem času dan na dan žgance za zajtrk. Njegovo premoženje sta živina in gozd. S prvim svitom se razlega po vasi glas starega čednika — če ni med vojsko že umrl — ki ga menjaje redi čela vas; drugi ljudje se razkrope za delom in donajajo domov večinoma na ramah, brez vozil, krmo s skopih košenin. Od julija do Malega šmarna poje skoro neprestano kosa; bajtar pa preživi teden večinoma v gozdu na kopišču. Teža borbe za vsakdanji kruh leži z vso močjo na teh gorjanskih trpinah. Tudi na njihovem značaju so pustile težke noše na hrbtu, ravno vstajanje in nočno delo ne utajljive sledove in golo resnico govori izkušeni mož v nedeljo popoldne, če podvomi o tem, ali bodo mogli ljudje vzdržati trajno ta hud boj z mačeho zemljo. In vendar jih ta gorski svet tako vabi: »Ostani tu! Prej kot dolincem ti kažem dan na dan gorenjska polja in sneznika, vodim ti pogled po širnem svetu malo poznane Jelovice, po Blegašu in samotnih posestvih martinjvrških. Ozri se na nazobčane robore Ratitovca, ki obdajajo koš trdnjavski zid planinskih travnik! Pokušaj kristalno vodo iz vodovoda, zgrajenega po doktorjevem prizadevanju! Tožilo se ti bo po njeni svežosti, koder boš hodil.«

Če prideš, popotnik, v te kraje, jim ne boš odrekel mičnosti, dasi jih ne bo oživljala doktorjeva pesem in ukanje in dasi ti ne bo kratila svobodne sodbe misel na orlovski protest Krekov, ker iz same »žlehtnobe« nočeš priznati Prtovču lastnosti, ki mu gredo!

Tu je srkala Krekova duša lepoto naše domovine, tu si je odpočila sredi malo dostopnih hribov in grap d življenjskega hrušča in trušču, tu se je utrjevalo njegovo srce v ljubezni do onih, ki so najbolj zapuščeni. (Dalje)

POSTNO PREMISLJEVANJE.

Po cestah hodimo ljudje v okovih grehov in naslad in v prsih nosimo gorje prebriskihkušenj, stritih nad.

Srce je bolno od tesnobe, duha objeti si želi, ko v temno to življenje naše več mlado solnce ne žari.

In zopet vstajajo molitve
iz naših lepih, mladih dni,
v njih išče srce le rešitve,
po Bogu duša hrepeni.

O duša s križi obložena
na Kristusov se križ nasloni,
težave vse in vse bridkosti
zaupno Njemu v dar pokloni!

Fr. Ks. Pavšič.

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obre-
stuje po 4 1/4% brez kaknega odbitka.

Vredne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Listek

Izgubljeni sin.

Povest. Spisal Erik Friesen. Prevel ***.

Damask!...

Onstran Libanona sanja liki zelena
oaza na koncu večnoneme, mrtvaškorume-
ne puščave, mesto Damask, biser Sirije,
mesto tekočih voda, šumljajočih studencev
in šumečih vodnjakov.

Z vrha puščavnatega Anti-Libanona,
kjer se bleste v duplinah bele lise večnega
snega, dero v divjem šumu po skalnatih
razpoklinah valovi Barada proti Damasku,
se dele v neštete kanale, žlebe, zatvornice
ter napolnjujejo marmornate vodnjake s
palmami zaraščenih domov in orientalskih
salonov.

To neprestano žuborenje, šumenje in
šeepkanje voda daje Damasku nekaj po-
sebno značilnega, mu ohlajuje vročino in
olajšuje življenje Evropejcem, ki jih je val
življenja zanesel tja.

Na Serai-trgu stoji poštno poslopje,
po čegar širokih stopnicah ravnokar stopa
mlad mož. V rokah ima dve pismi, ki jih
je dobil na pošti. Urno jo ubere proti ka-
varni Dimitri, ki stoji nasproti poštnemu
poslopiju, stopi v kavarno in naroči obi-
čajno čašo Mokka-kave ter vodno pipo. Po-
tem odpre pismi.

Globoko nežno in ljubeznivo plavajo
njegove oči po lepi pisavi prvega pisma.
Tako-le se glasi:

Moj ljubi Rolf!

Je-li res? V malo tednih se vrneš
nazaj v New-York? O. kako me osrečuje
ta misel. Na tvoje vprašanje v zadnjem
pismu odgovarjam brez obotavljanja:
Da, moj Rolf, vsikdar sem pripravljena
postati Tvoja! Odkar Te ni, sem kakor
drevo brez korenin, brez zemlje, v ka-
tero bi zarilo in zapletlo življenske nitke.
Ni me sram, priznam Ti odkritosrčno:
Vsak dan, vsako uro sem prosila dobre-
ga Boga, naj prikrajša čas najine ločitve,
naj Te kmalu zopet pripelje zdravega v
moje naročje.

In sedaj je prišel oni čas! Zame je
ves svet poln solnčnih žarkov; v vseh
mavričnih barvah mi žari najina srečna
bodočnost. Vse pleše okoli mene, vse
prepeva, vse se raduje...

Odpusti, Rolf! Vem, da pišem neum-
nosti! Pa moje srce prekipeva radosti.
Ne vem, s čim sem zaslužila, da me ljubi
Bog tako zelo osrečuje.

Do smrti Tvoja

Magdalena Harrison.

Nežno pogladi Rolf s tresočo se roko
to roza-pismo, je spravi potem kakor dra-
goceno svetinjo s svojo listnico. Nato od-
pre drugo pismo, ki je urno preleti z očmi.
Piše mu oče, bankir Edvard Durban iz
New-Yorka. Stari oče mu piše o trgovskih
zadevah, izraža željo, naj se kmalu vrne v
New-York, da mu izroči banko, ker se
čuti bolnega in potrebnega počitka. Tudi
to pismo vtakne Rolf v žep, pokliče Turka,
plača Mokka-kavo ter vodno pipo, ne da
bi se jih bil dotaknil ter zapusti kavarno.
Globoko zamišljen stopa skozi ozko Sina-
nije-ulico. Pred njegovimi dušnimi očmi
plava lepa dekleška podoba: visoka, vitka
postava, zlatokostanjevi, bujni lasje, tem-
nomodre, velike, svetlojasne oči... čisto
in nedolžno dekleško obličje, na katerega
ljubkih potezah odseva čaroben, zlat mir.

Ravno hoče stopiti v evropejsko zi-
dano hišo, kar ga pozdravi z onstran ceste
Sirec. Na hip mine Rolfa dobra volja. Zdi
se mu, kakor da mu je v trenutku zagrnil
prt čisto podobo nevestino... Obrvi se mu
namršče. »Prokleti opij!« mu sikne s stis-
njenih ustnic. »Ta nesrečna slabost!« Po-
tem stopi v svojo zasebno pisarno, kjer ga
je že nestirno pričakoval njegov družab-
nik, starejši mož dobrodušnega obraza.

»Je-li res, Durban, da se hočete vrniti
v New-York?« mu kliče nasproti, preden
je prišlec zaprl vrata za seboj. »Vaš oče,
moj stari prijatelj, mi tu sporoča. Prav žal
mi je! Težko bom sam kos vsem poslom.
No, pa če ne more biti drugače — —
danes boste obedovali pri nas, Durban?
Prišlo bo še par prijateljev —«

»Gotovo, gotovo! Pa sedaj me pustite
pri miru, ljubi Palmer! Ni mi dobro.«

»Pa niste prejeli slabih poročil, ali
ka-li?«

»Ne, nasprotno.«

Rolf se je usedel k svoji mizi. Toda
računanje mu danes ne gre. Številke kar
plavajo pred njegovimi očmi. Mehanično
lista v knjigah. Roke se mu tresejo, —
čudna prikazen pri tako mladem, krepkem
možu.

Nakrat vstane, zagrabi za klobuk na
kljuk, hiti ven iz hiše, koraka z urnimi

koraki skozi ozko ulico. Pot ga pelje mimo
nizkih prodajalnic, v katerih čepa z no-
gami navzkriž, obdani od svojih zastritih
žena, prodajalci pred svojimi razstavlje-
nimi krasotami in berejo iz korana. Stopa
mimo beznic, vsakovrstnih lukenj, iz kate-
rih prihaja čudno tulenje; mimo pasjih
jat, podobnih kupom umazanega blata, ki
se z besnim lajanjem razprše, kakor hitro
dregneš vanje s palico; mimo celih grušč
konj, oslov, kamel in ljudi, ki skupaj de-
lajo šum in ropot, da bi človek prišel ob
pamet.

Rolf Durban se je že davno privadil
vsemu temu, ker je že pred tremi leti na
željo svojega očeta, dobroznanega bankirja
v New-Yorku, s starim očelovim prijate-
ljem tu v Damasku otvoril bančno pod-
jetje.

Sedaj krene v temno, obokano ulico, —
v takozvani cunjarski bazar. Oblak smra-
du mu zaveje nasproti. Zdi se, kakor bi
kuga dihala iz teh umazanih cunj.

Rolf si pritiska robec na ustnice. Pod-
viza svoje korake, dokler ne obstane pred
neznatnim poslopjem. Nekaj časa stoji in
premišljuje... Naj li vstopi? Li naj beži
pred to nesrečno hišo, v kateri preži po-
guba, smrt?

Kratek boj... zmagala je strast. Po-
trka na vrata po določenem ritmu.

Vrata se odpro, kakor bi jih premikala
nevidna roka... in se zapro za prišlecem.
Previdno tava Rolf po dolgem, temnem
hodniku, — tja do ozkih vrat. Za težkim,
živordečim zastorom iz damasta se odpira
velika, razsvetljena dvorana. Ob stenah
stojijo bujni divani in stoli vsake vrste,
nizki in visoki. Stara žena, pisano oble-
čena, ki je ždela v kotu, mu pride nasproti,
se mu nalahko prikloni ter mu poda opij-
sko pipo... Čez nekaj minut je že ležal
Rolf na enem izmed divanov, v ustih pa
mu je visela nesrečna opijska pipa...
Trese se po vsem životu naslade, ki mu
jo vzbuja sladki strup... Misli se mu
začno mešati. Zdi se mu, kakor bi na rož-
natem oblaku plaval na višave, — vedno
više in više, — naravnost proti raju...

Pozabljena je Magdalena Harrison;
pozabljen je New-York — vse je pozablje-
no. Nesrečna žrtve te strašne strasti plava
v trenutni mameči nasladi.

Kar mu zadoni v uho znani glas. Na
divanu poleg njega leži mož, star kakih
petdeset let. Tudi temu je prinesla stara
žena opijsko pipo.

»Hoj, Durban! Sem mislil, da boste
tu!« se zadere s hripavim glasom Sirec.
»Zato sem prišel sem.«

Rolf molči. Ne ljubi se mu, spustiti se
v pogovor s Sircem.

»Ne pozabite, da ima nocoj skrivna
zveza »P. M.« svoje zborovanje!« nada-
ljuje Sirec.

Rof vzame pipo iz ust in dvigne neko-
liko zgornji del života.

»Ne morem priti nocoj, Abdalah. Moj
družabnik je povabil družbo, tudi jaz sem
povabljen.«

»Ne pomaga nič. Vi ne smete manjkati
pri nocojšnjem zborovanju, Durban!«

»Kaj boš — ne smem manjkati... Si-
cer mi je pa dosti žal, da sem se dal vpi-
sati v to neumno zvezo. Neka radoved-
nost —«

»Vem, vem«, pritrjuje Sirec. Sedaj ste član zveze, zato morate izopolnjevati njena pravila. Tu imate — poseže v žep svojih širokih, zelenosviljenih hlač — povabilo.«

Zevaje vzame Rolf v roke šesterooglati, z raznimi čačkami in s skrivnostnimi znamenji opremljeno povabilo. Potem se zopet vleže na divan in vleče dalje iz pipe.

Lokavo zro temne Sircve oči z rumenega obraza tja na mladega moža.

»Vi nočete priti nocoj k zborovanju, Durban? Kaj pa, če vas kaznujejo? Saj veste, z zvezo »P. M.« se ni šaliti!« pravi Sirec.

»Beži, beži, otročarije! Ne bojim se!«

»Durban«, nadaljuje Sirec ter šepoče s pritajenim, da odločnim glasom mladem možu v uho, »če danes izostanete brez vzroka, se vam bo slabo godilo. Ali naj vam pomagam iz zadrege. Kakšno uslugo mi boste zato storili?«

Rolf odgovarja nekaj kakor v sanjah. Opij ga je popolnoma omamil.

»Obiščite nas danes po obedu, Durban! Moja hčerka Fatimo bo srčno veselilo.«

Rolf molči nadalje.

»Nočete?« vprašuje Sirec nestrpno. »Brez vaše protiusluge naj vas vlečem iz zadrege? Ka-li?«

Še vedno se obotavlja Rolf. Potem odvrne, hotel premagati svojo pijanost:

»Ne, Abdalah... Ne tako... Pridem.«

Zadovoljen zopet vtakne Sirec pipo v usta. Od sedaj ne govori več. Oba se udata pogubonosnemu vplivu sladkega štrupa...

(Dalje.)

Vojni ujetniki.

C. kr. deželna vlada nam sporoča:

Neki občinski urad je izdal vojnim ujetnikom enake legitimacije za vožnjo po železnici kakor za civilne osebe. Na podlagi takih legitimacij so vojni ujetniki brez nadzorstva dospeli v dotično ujetniško postajo in na nekem kolodvoru so jim bili izdani brezplačni vozni listki. Ta slučaj ne oporeka le določilom odloka vojnega ministrstva, temveč zelo pospešuje priložnost, da vojni ujetniki uidejo. Ta odlok vojnega ministrstva se zato tem potom znova razglasa. C. kr. železniško ministrstvo je javilo, da poljedelci in obrtniki po železnici pošiljajo njim za delavce dodeljene vojne ujetnike v sosednje občine v svrhu nakupa ali prodaje, ali s kakimi drugimi opravki večinoma brez eskortnega moštva. Ravno tako uporabljajo vojni ujetniki železnico ob nedeljah in praznikih za obisk cerkva in zopet domov, mnogokrat v večjih množinah, a brez nadzorstva. Jako mnogo vojnih ujetnikov dobi od svojih gospodarjev civilne obleke, tako da jih je le težko mogoče za ujetnike spoznati. Delavci — vojni ujetniki morajo pri vseh železniških voznjah biti pod spremljajočim jih nadzorstvom. Brez nadzorstva potujoče vojne ujetnike je odvzeti postajnemu poveljstvu, če istega ni, pa najbližji orožniški postaji.

Delodajalci se tem potom vnovič in nujno obveščajo: 1. da morajo vojni ujet-

niki pri vseh voznjah imeti spremstvo; 2. da morajo biti vojni ujetniki kot taki opremljeni s predpisanimi belimi pasovi na oblačilu, z evidenčno številko in najmanj z vojaškim pokrivalom, da jih je možno spoznati; 3. da se brez nadzorstva potujoči vojni ujetniki bodo oddali najbližnjemu postajnemu poveljstvu ali pa orožništvu; 4. da se bodo delodajalci v ponavljajočih se slučajih naznanili političnim okrajstvom in 5. da si vojna uprava pridržuje, z delodajalci, kateri predpisov ne upoštevajo, kazensko postopati,

Tedenska prafika.

22. svečana, petek. † Kvatre. Stol sv. Petra. Preden je sv. Peter šel v Rim, odkoder je kot vidni namestnik Kristusov vladal vesoljno sv. Cerkev, se je sedem let mudil v Antiohiji, kjer je kot antiohijski škof vodil tamošnje cerkveno občino. Ta dan sv. Cerkev proslavlja sv. Petra kot škofa v Antiohiji, ki je bil obenem tudi poglavar cele Cerkve. Saj mu je rekel Gospod: »Ti si Peter, skala, in na to skalo bom sezidal svojo Cerkev in peklenska vrata je ne bodo premagala.« Katoličani se na ta praznik s hvaležnostjo spominjamo na doglo, častito vrsto papežev, vidnih poglavarjev sv. Cerkve, ki so za Petrom sedeli na njegovem prestolu do današnjega dne.

23. svečana, sobota. † Kvatre. Peter Damijanski, škof. Rojen je bil l. 988. v Raveni na Laškem. Starši so bili zelo revni ter so mu zgodaj umrli. Po njihovi smrti ga je sprejel starejši brat, ki je z njim kruto ravnal ter ga je poslal čredo past. Toda božja previdnost ga je namenila za višji poklic. Neki duhovnik — Damijan po imenu — je spoznal izredne zmožnosti pastirčka Petra, ter je nadarjenega dečka poslal v šolo. Peter, ki si je iz hvaležnosti do svojega dobrotnika nadel pridevek »Damijanski«, je v šoli kmalu prekosil vse svoje vrstnike. Postal je slaven učitelj, pozneje duhovnik, potem redovnik, pozneje opat, nazadnje škof in kardinal v Orijiji. Slovel je po svoji izredni učenosti in zgovornosti, nič manj po svoji veliki svetosti, ponižnosti, zatajevanju in ljubezni do revežev. Prav posebno je častil preblaženo Devico Marijo. Sv. Cerkev je v 11. stoletju imela hude čase: stiskali so jo mnogi notranji sovražniki, ki so ji zasekali hude rane. Škof Peter je z apostolsko gorečnostjo pomagal raznim papežem celiti rane, za katerimi je krvavela sv. Cerkev. 23. svečana l. 1072. je trinosemdesletni starček podlegel numornemu trudu in zatajevanju ter šel v večni mir Gospodov.

24. svečana, nedelja. 2. postna. Jezus se na gori spremeni. Matija, apostol.

25. svečana, ponedeljek. Valburga, opatinja.

26. svečana, torek. Porfirij, škof.

27. svečana, sredo. Leander, škof.

28. svečana, četrtek. Roman, opat.

Najnovejše z bojišč.

Vojska z Rusijo zopet začela.

Dunaj, 19. svečana. Včeraj opoldne si je vojna z Rusijo zopet začela. Nemška armada prodira proti Dvinsku in je dosegla brez boja Dvino. Avstrijska armada se te ga bojnega pohoda proti osrednji Rusiji ne udeležuje. Pač pa je poslala svoje četno skupno z Nemci novi ukrajinski ljudovlad na pomoč. Od vzhoda pa prodira proti boljševikom v smeri proti Moskvi bivši poveljnik ruske armade Aleksejev, ki noči miru z Nemčijo. — Po miru v Brestu Litovskem smo torej zopet dobili vojno z Rusijo.

Urednikov predalček.

Razni pesniki in nepesniki nam pošiljajo izlive svojih src v več ali manj vezani besedi. Le semtertja moremo kaj priobčiti, ker pa pirja je malo, nevice pa današnji čas kar oboih rokavov stresa. Med dobrimi pesnicami pa se najdejo včasih tudi take, ki človeka dno srca ganejo — pa ne do solza, temveč k smehu. Le poslušajte nesrečno dekle (imenava seveda ne povemo), kako izprašuje božje zvezdice, kje je njen ženin, ki je odšel na vojsko. Tako-le pravi:

Ah, kje je zdaj moj fant,
kje puca zdaj svoj gvant,
preliva mokre, uhl! solze? —
Okrogle zvezde, oh, molčite!

Ah, uh, oh, lepše in izraziteje ne more razodeli svoje srčne boli, in če niti ti ahi, uhi in ohi ne ganejo »okroglih« zvezd, je to naravnost hudobija. Zato jim tudi mi tega molka nikdar odpustiti ne moremo. Če kdo sedaj še ni vedel, da so solze mokre, se je tu lahko poučil. Pozdrav, ljuba deklica, in naše globoko sočutje! Seveda, brez zamere!

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Linc, 16. februarja: 34, 42, 17, 31, 84.

Gradec, 13. februarja: 83, 72, 90, 36, 69.

S&RIVALNICA.

In tretji vagabund, kje ta tiči,
s požirkom grenkega da se okrepi?

Prevelika občutljivost vratu pred mrzlim zrakom je le nezadostno kroženje krvi. Takozvano utrčenje v vratu pred vplivi mraza je pospešeno krvnega dotoka k vsem organom vratu in goltanca. To utrčenje dosežemo z zunanjim vrtanjem in izgrevanjem grla s Fellerjevim osvajačim in poživljajočim fluidom iz rastlinskih esenc z znanko »Elzafluid«. Raba tega bolečine lajšajočega in sliz topečega domačega sredstva je najboljša profilaksa proti prehlajenju vratu. 12 steklenic za 14 kron 32 vinarjev tega izvrstnega domačega sredstva pošlje kamorkoli franko lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrž štev. 16 (Hrvaško). Ob prehlajenju je pospeševanje izmene snovi vedno najboljšega vpliva. Kdor torej trpi na zapetju in zaprtju, naj vzame Fellerjeve mehke odvajajoče

rabarbarne kroglice z znamko »Elzakroglice«. 6 škatlic velja 7 kron. 37 vinarjev franco in je priporočljivo, da naročite obe domači sredstvi, ki jih imate vedno pri roki, kadar jih rabite. Kot priklada se lahko doda tudi Fellerjev mentolni črt-nik proti migreni za 1 K in vedno zanesljivo sredstvo zoper kurja očesa: Fellerjev »turistovski obliž« za 1 K in 2 K bodo dostikrat mnogo koristili. (s)

Iveri.

»Novih pravic si ne sme nihče prisvajati, ako je zatajil stare dolžnosti. Človeške pravice lahko zahteva samo ta, ki je izpolnil človeške dolžnosti, predprave samo, kdor druge v izpolnjevanju dolžnosti prekaša.« pl. Keppler.

»Francija je morala propasti, ker je tam zakon s svetostjo zapravljal tudi rodovitnost, ker je tam pustošila bela smrt pred rdečo smrtjo. Kot zmagovalke danes proslavljamo matere osrednjih velesil, ki so mogle domovini dati po pet in še več sinov.« pl. Keppler.

»Ako ljudstvo svoje padle spoštuje in časti ter medse in mednje ne postavi stene pozabljenosti, potem se zdi, da prelita kri zopet nazaj teče v žile in v srce ljudstva.« pl. Keppler.

IZJAVA.

Podpisani Mihael Andrejak, posestnik, Podu-tik št. 13, sem obdolžil soseda Franceta Dob-nikarja p. d. Lukša, da me je ovadil zaradi krom-pirja. To pa sem sklepal samo iz neke njegove izjave, ne da bi imel za to kakih dokazov. Ker verujem njegovemu zadržanju in mu nočem delati krivice, preklicujem zgoraj navedeno obdolžitev kot neosnovano.

V Ljubljani, dne 16. svečana 1918.

+ Mihael Andrejak.

F. Repnik, priča. po meni AL. Kocmur, priča.

T 4/18/2

Uvedba postopanja v dokaz smrti.

Leonard Prosen, rojen 22. julija 1879 na Luži št. 8, fare St. Jurij pri Kranju, nazadnje pe-čarski delavec v Ljubljani, Velika Čolnarska ulica št. 1, je ob izbruhu vojne leta 1914 šel v vo-jake. Dne 15. decembra 1914 je bil pri boju v Kar-patih zadet od sovražne kroglice v glavo, da se je s krvjo polit in brez besede zgrudil na tla. Tako pripoveduje njegov tedanji tovariš Franc Hoče-war iz Blata št. 5 pri Škofljici, ki še pravi, da sta potem neki Jankovič, menda France iz Vr-hniškega okraja ali iz Zirov, in Kofal France od Sv. Lucije pripovedovala, da je Leonard Prosen že mrtev. Ker je torej verjetno, da je Leonard Prosen umrl, uvaja se po prošnji njegove žene Marije Prosen iz Ljubljane, Velika Čolnarska ulica št. 1, postopanje v dokaz smrti poogrešanca. Vsakdo se sedaj pozivlja, da sporoči do dne 10. avgusta 1918 sodišču, ali mu s tem postavljenemu skrbniku Jo-žefu Prosenu, kurjaču na državni železnici v Ljubljani, kar bi vedel o poogrešanem.

Po preteku tega roka in po vsprejemu doka-zov razsodilo se bo o dokazu smrti.

Takisto naj sporoči, kdor bi vedel natančnejši naslov pri Jankoviču in Kofalu.

C. kr. deželno sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 23. januarja 1918.

Lišaje

garje, srbež, braste in druge kožne bolezni odstrani naglo in si-gurno Paratol-domače mazilo. Ne maže, je po-polno brez duha, torej se more rabiti tudi čez dan Velik lonček K 3-50 dvojno - velik lonček K 6-—. Dalje Paratol-posipalni prašek, ki va-ruje najbolj občutljivo kožo. 1 škatlica K 2-50. Oboje se dobiva po povzetju ali predplačilu pri trdnji ležarji M. Flesch-a Paratol-Works, Budapest VII-10. Buda-ut. 21.

Gospodje,

ki so uvedeni v industrijskih kro-gih, pri kmetijskih društvi ter poljedelcih, dobó dobro plačano zastopstvo zelo rabljenih konzumskih predmetov. Ponudbe na kemično tovarno HUGON POLLAK, KRALJ. VINOGRADI, Jungmannova cesta št. 33; tovarniški telefon 5455; pisarniški telefon 5495.

Miši - podgane stenice - ščurki

Izdelovanje in razpošiljatev preizkuš. radikalno učinkujočega uničevaln. sredstva, za katero doha-jajo vsak dan zahtevalna pisma. Za podgane in miši K 5-—; za ščurke K 4-50; tinktura za stenice K 1-50; uničevalec moljev K 1-40; prašek proti mrčesom K 1-50 in K 3-—; sem spadajoči razpra-ševalec K 1-20; tinktura proti ušem pri ljudeh K 1-20; mazilo za uši pri živali K 1-50; prašek za uši v obleki in perilu K 2-—; tinktura za bolhe pri pseih K 1-—; tinktura proti mrčesu na sadju in ze-lenjadi (uničev. rastlin) K 3-—. Pošilja po povzetju Zavod za pokončevanje mrčesa M. Jünker, Zagreb 1, Petrinjska ulica 3.

Ogljarji in drvarji

stari in mladi, dobijo stalno delo in dosti hrane ter dobro plačilo. — Oglasijo naj se pri ogljarskem mojstru v Strohlinju št. 23 pri Kranju.

Na manjše posestvo blizu Kamnika se sprejme poštena ženska

ki ima veselje do dela v boljšem stanovanju, ki razume prati perilo in delo na vrtu in na polju. Naslov pove iz prijaznosti uprava »Domo-ljuba« pod št. 462.

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. »rujavno mazilo«. Popolnoma brez duha, ne maže. Poskusni lonček K 2-30 ve-lik K 4-— porcija za rodbino K 11-—. Za-loga za Ljubljano in okolico: Lekarna pri zlatem jelenu, Ljubljana, Martijn trg. 1520

Slamoreznice, Gepeljni, mlatilnice tovarne Umrath so naprodaj. Drugi stroji se lahko naro-čajo pri **FRAN HITTI, Ljublj.** Martinova c. 2.

Agitirajte za 'Domoljuba'

KREPÁK UCENEC

najraje iz poštene kmetijske hiše, se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom. — Ponudbe pod »Učenec«, poste restante, Senožec.

Kupim kmetisko posestvo

najraje na Gorenjskem ali Dolenjskem blizu železnice. — Ponudbe se prosi na upravo »Slovenca« pod »kmetija št. 489«.

Dobava mladih prašičev.

»Kranjsko deželno mesto za vnovčevanje ži-vine v Ljubljani« naznanja, da bo preskrbelo za Kranjsko od drugod nekaj tisoč mladih plemenskih prašičev in prašičev za rejo ter jih razdeljevalo po zaupnikih po vsej deželi. Prašiči bodo v starosti od 10 do 15 tednov ter bo cena za komad kakih 120 kron. Reflektanti naj se oglasijo pri krajevno pristojnem zaupniku »Kranjskega deželnega mesta« za nakup prašičev. Ime zaupnika pove vsakomur domače županstvo. 553

STROJNO OLJE

za vsako industrijo, mline, poljedelske stroje.

OLJNA MAŠCOBA,

MAZA ZA VOZOVE,

zakonito zajamčena znamka »Oilfett«, zajamčeno najboljše kakovosti.

TEHNIŠKI VASELINI

za stroje in čevlje, rumeni ali črni.

KONSERVOL

zakonito zajamčena znamka »Konservole«, najboljša vzdrževalno sredstvo za čevlje, jermenje itd., — 554 rumeno ali črno

LEKARNIŠKI VASELIN, bel ali rumen, VOSEK ZA JERMENA

ponudi na debelo in na drobno po najnižjih cenah kemična tovarna

HUGON POLLAK, KRALJ. VINOGRADI

Jungmannova cesta št. 33,

tovarniški telefon 5455, pisarniški telefon 5495.

NIKARKEGA POMANJKANJA LUČI

ako rabite moč naprave za luč »Jarus«. Obstoji iz treh suhih elementov 3 x 1, voltov napetosti, okoli 5 norm. svet. ki gore 400 ur. Spravljeni so v javorovi omarici oblika 27 x 20 x 101/2 cm. Kompletno, montirano in pripravljeno za ra-boto. Cena K 100-—. Pri naročilu se prosi 30 K zaplačila, ostalo po povzetju.

MAKS. SIVULITZKY,

Dunaj I. Stubenring 6.

»Ariporočamo

*Kolinsko kavino primes
v korist obmejnim Slovincem!*

Krmila manjka!

Zato se uporabljajo nadomestna sredstva za krmila. Da to krmo živina, perutnina dobro prebavi in popolnoma izkoristi, naj se pri- meša 2 krat na teden krmil, ena pest polna „**Mastin**“ to je dr. pl. Trnkóczy-a redilni prasek. „**Mastin**“—Paket velja 1 K, 5 paketov 6 K, poš- tine prosto. 5 paketov zadostuje za 3 mesece za enega vola, kravo, ali prašiča, da se zreli.

Glavna zaloga:

Ilekarna Trnkóczy

zraven rotovža v Ljubljani.

Mastin je bil odlikovan z najvišjimi kolajnami na razstavah: na Dunaju, v Parizu, Londonu in Rimu.

Na tisoče kmetovalcev hvali in rabi „**Mastin**“.

500K

vam plačam ako Vre-

ših kurjih oca, brada- vica in trde kože tekoni- ni s korenino brez tolašča ne odpravi **RYA-BALAM**. Cena lončku z jamstve- nim poslom K 275, 3 lončki K 550, 5 lon- čkov K 850. Komeny Kaschau (Temes) L. poštni predal 12 000 Ugrsko. 100.000 zabavnic.

Naročaja, Slovenca!

Zenske lase

zmedene kupu- jem po najvišji cen. Ze za 20 dkg po barvi in dolžini plačam: — 9 K. Sprav- ljajte in pošlite po pošti vzorec. Stane samo 40 vnt. Denar do- bito intot. — V zalogi imam le- pe izdelane kile 9 30 K. Če ze- lite, pošljite mali vzorec lasin ce- no. Točna po- strežba. Proda- jam najbolj se barvilo za lase 6 K. — **I. Svetec**, zvečeval- nica kl. Rudolfova, nasproti rotovža

Konjsko žimo

vsako množino, kupuje **MIHAEL MIHELIČ**, ščetar v Ljubljani, Šelenbargova ulica štev. 1, nasproti kazine.

Cudovito šilo za šivanje le K 4'90

Nase čudovito ročno šilo za šivanje šiva tako naglo prešilne vboče kot šivalni stroj. — Naj- večja iznajdba, s katero more vsak sam krpiti in šivati usnice, raztrgane čevlje, konjsko o remo, kožuhovino, preproge, pogrnjala za vožnje, so- tore, klobučevino, plašče za kolosa vreče, platno in vsako drugo močno blago. Dobrota za roko- deice, kmete in vante. Neobhodno potrebno za vsakogar. Trdna konstrukcija, zelo lahka uporaba, jamstvo za porabnost. Mnogo pohvalnih pism. Cena konni šila s sulancem, 4 različni švankami in porabnim navodilom K 4'90, 5 kosov K 13'50 5 kosov K 22'— Pošlje po povzetju, ima boljše proti pred plačili. 124

M. Svoboda, Dunaj, III/2, Hiesgasse 13-404.

Avtomatična past

se podgane K 6'80, za miši K 4'80, Jove brez nadzorstva do 40 ži- vali v eni noči, ne zapuste ni- kake sledi in se same zopet nastavijo. Past za ščurke „**Rapid**“ vjame na ti- soče ščurkov v eni noči, po K 6'90. Izborna de- ljuči lovilec za muhe „**Nova**“ komad K 4'20. Povsod najboljši uspehi. Mnogo zahvalnic Po- šilja se po povzetju ali proti predplačilu. Pošt- nina 90 v. Izvoz. tvrd. Tintner, Dunaj III, Neu- linggasse 26-L.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrevana zadruga z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom posojila proti poroštstvu, zastavi živ- ljenjskih polic, posestva, vrednostnih papirjev ali proti — zaznambi na službene prejemke.

Vračajo se posojila v 7 1/2, 15 ali 22 1/2 letih v odsekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno v Ljubljani, **Kongresni trg štev. 19**, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.848'40 kron.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/4 %

Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6.089.850 kron.

Dobro „IKO“ uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je

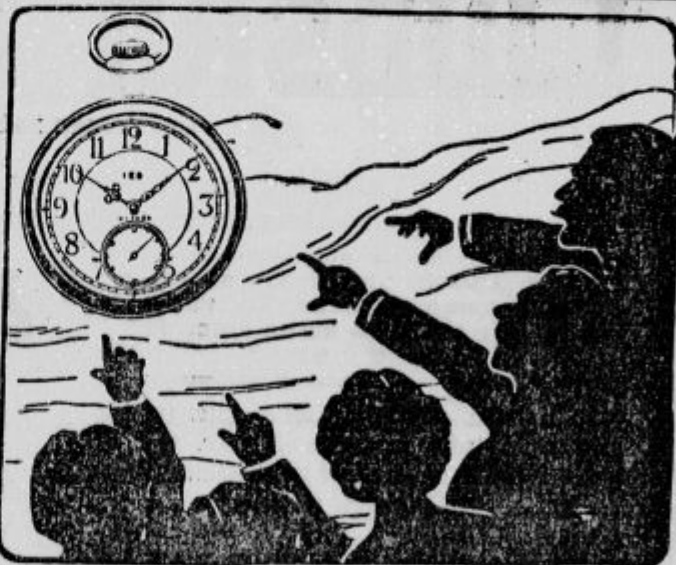
mojstrsko delo urarske umetnosti!

Razpošilja se po povzetju Neugajajoče zamenjam!

Kovinske ure po K 22— 26— 32— 40— 60—
Srebrne ure po K 48— 54— 60— 70— 90— 100—
Kovinske verižice . . po K 2— 3— 4— 6— 10—
Usnjate verižice . . . po K 1 60 2'80 4'80

Zlätina in srebrnina v bogati izberi!

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepoticja, daril itd. v velikem **krasnem ceniku**, katerega zahtevajte zastoj in poštine prosto.

Lastna znamka „IKO“ svetovnoznana.

Svetovna razpošiljalnica

Lastna protokolirana tovarna ur v Svitk.

H. SUTTNER samo v LJUBLJANI št. 1.

Nobene podružnice.

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice.

**Dobri brivski in
rezištržni aparati**

1. a. Brilev iz
srebrn-ekla K
35. a. 5. ver-
nostni brivski
aparati, poniki
K 5. a. 2. Per-
jekt' a. 6. rezili
K 16. 20. dvorez.
res rezila tucet
K 5. a. 6.
l. a. 1. re-
stržni...
K 11. 12.
Zamena dovolj e a
ah denar nazaj. Po-
šilja popovzetju ali
predplačilo c. in kr.
dvorn. založ. JÁN
KONRAD, izvo-
na. Ljubljana. Briz
št. 1751, Češko 112

8 vinarjev

(za 1 dopla.) Vas
stane glavni cen-
nik, ki se dopol-
nju na zahtevano
brezplačno.

Prva tovarna ur

Jan Konrad

a. in kr. dver. zal. št. 1554 (Češka.)

Nikol ali jekt. ure na sidro
K 6. a. 7. a. 8. a. Vojno-spomni-
nikin ali jekt. ure K 11. a. 12. a.
armadne radij. ure iz nihaj-
ali jekt. K 12. Masiv. srebrno
Roškopf remont. ure s sidr.
K 10. a. 20. a. Budilke. stenske
ure v veliki izbiri po nizkih
cenah. 3 letno pisмено jam-
stvo. - Pošlji po povzetju.
Zam. dovolj. ali denarnazaj.

Ročne mline

primerne za mletev vseh vrst žita prodaja:
Adolf Oppenheim, Mor. Ostrova, Brücken-
gasse št. 13. 3374

Brinje

za kuhanje žganja oddaja v večjih in
manjših množinah. tvrdka 2353

Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska c. 2.

Čevljarske pomočnike

sprejme v delo

Vojna čevljarna v Ljubljani.

Plača po dogovoru in sedanjim razmeram
primerna. Ponudbe naj se pošljejo na Zavod
za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska
cesta št. 22, kjer naj se čevljari, ki žele
stopiti v službo, v svrhu dogovora osebno
zglasijo od 9. ure dopoldne do 2. ure po-
poldne. 3245

Kranjska deželna podružnica

n. a. deželne življenjske in rentne neugodne in
jamstvene zavarovalnice

v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12/II

sprejema zavarovanje na doživetje in
smrt, združeno tudi z vojnim riziko, otro-
ških dot. rentna in ljudska neugodna in
jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Najugodnejši pogoji za vojno zavarovanje

Zavod temelji na varnosti. - Prospekti zastojni
in poštno prosto. Sposobni zastopniki se spreje-
majo pod najugodnejšimi pogoji. 1837

SVARILO.

Ker se dogaja, da razne neopravičene osebe
iztirujejo, prejemajo denar in blago, - prosijo de-
diči dne 17. januarja 1918 v Ljubljani zamrlega
trgovca Avgusta Jagodič (Franc M. Regorschek
nasl.) slavno p. n. občinstvo, da nikomur ne pla-
čuje, odrajuje blaga, denarja. - razun v trgovini
Avgusta Jagodič (Franc M. Regorschek nasl.) v
Ljubljani, Stritarjeva ulica št. 5. - Istotam blago-
voli sl. občinstvo priglasiti morebitne svoje terjatve.

Silajno bodočnost

ma o tarške in nove srečke avstrijskega kletnega
kr. 28 vsled njihove odno zvišanje se cerarne
vrednosti Vsaka srečka zadene! Glavna dobitku
znatna čez

1.000.000 kron!

Natančno postopno z izbranim načrtom razpošila brez-
plačno. S čekovno zastopstvo 12, Ljubljana.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi
Lorelei-himi lasmi, ki sem jih dobila
po 14 mesečni rabi pomade, ki sem
jo zanesla sama. To je edino sred-
stvo proti izpadanju las, za njih rast
in negovanje, za ojačitev lasišča,
pri moških krepko pospešuje rast
brade, in že po kratki dobi daje lasem
in bradi naravni blek in polnost,
in jih varuje pred prezgodnjim osive-
njem do najvišje starosti.

Lonček po K 6. —, K 10. — in K 15.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem
svetu s poštnim povzetjem ali denar
naprej iz tvornice, kamor je naslavljati
vse naročila.

Ana Csillag, Dunaj I, Kohlmarkt II.

Razširja te „DOMOLJUBA“!

LJUDSKA POSOJILNICA

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6, za frančiškansko cerkvijo
sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

Vloge v „Ljudski posojilnici“ so po-
polnoma varno naložene, ker poso-
jilnica daje denar na varna posessiva
na deželi in v mesih.

brez odbitka rentnega davka, katerega pla-
čuje zavod sam za svoje vložnike, tako da
dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krome
25 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi
po pošti in daje za njih vplačilo na razpo-
lago pošne položnice. Sprejema tudi vloge
na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom
posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez
nje na osebni kredit proti poroštvo ali
zastavi vrednostnih papirjev. — Menjice se
eskomptujejo najbolje.

4 1/4 %

Rezervni zakladi znašajo okroglo
en milijon kron. — Stanje hranilnih
vlog je bilo koncem leta 1916 okroglo
26 milijonov kron.

